

Piotr Szajner
Konrad Walczyk

**KONIUNKTURA W ROLNICTWIE
II KWARTAŁ 2023**

ISSN 2392-3741

Badanie okresowe nr 139

**BADANIA KONIUNKTURY GOSPODARCZEJ INSTYTUTU ROZWOJU GOSPODARCZEGO
SGH**

Rada Programowa:

Elżbieta Adamowicz (przewodnicząca), Joanna Klimkowska (sekretarz), Marek Rocki
Marco Malgarini, Gernot Nerb, Ataman Ozyildirim, István János Tóth

Komitet Redakcyjny i adres Redakcji:

Konrad Walczyk (redaktor naczelny)
Piotr Szajner
Anna Jacygrad

ul. Madalińskiego 6/8, 02-513 Warszawa
<http://www.sgh.waw.pl/instituty/irg>

Wydawnictwo:

Szkoła Główna Handlowa w Warszawie
Al. Niepodległości 162, 02-554 Warszawa

Publikacja została zrecenzowana zgodnie z wytycznymi MEiN

©Copyright by Szkoła Główna Handlowa w Warszawie, Warszawa 2023

Wszelkie prawa zastrzeżone. All rights reserved.

ISSN 2392-3741

Nr Rej. PR 18392

Informacje zawarte w niniejszym biuletynie oparte są na wynikach ankietowego badania koniunktury nr 139. W badaniu uczestniczyło 2050 gospodarstw rolnych. Metoda badawcza opisana jest na stronie: <https://ssl-kolegia.sgh.waw.pl/pl/KAE/struktura/IRG/koniunktura/Strony/metody.aspx>.

SPIS TREŚCI

I.	OMÓWIENIE WYNIKÓW BADANIA.....	4
II.	WYNIKI SZCZEGÓŁOWE.....	6
	1) Wskaźnik koniunktury.....	6
	2) Nastroje gospodarstw rolnych	9
	3) Przychody pieniężne.....	12
	4) Oszczędności.....	15
	5) Zadłużenie	18
	6) Zakupy nawozów mineralnych.....	21
	7) Zakupy pasz treściwych	24
	8) Zakupy środków ochrony roślin	27
	9) Inwestycje w maszyny i urządzenia.....	30
	10) Inwestycje w budynki i budowle.....	33
	11) Dostępność kredytów preferencyjnych	36
	12) Zamiar wzięcia kredytu.....	39
	13) Zaciągnięcie kredytu preferencyjnego	42
	14) Zaciągnięcie kredytu rynkowego.....	45
	15) Przeznaczenie dopłat bezpośrednich	48
III.	SUMMARY	50

I. OMÓWIENIE WYNIKÓW BADANIA

1. Od trzech kwartałów pogłębia się dekoniunktura w polskim rolnictwie. W II kwartale 2023 r. wartość wskaźnika koniunktury rolnej (IRGAGR) obniżyła się – w porównaniu z I kwartałem br. – o 3,2 pkt, do wysokości -26,3 pkt, najniższej, jaką odnotowano w ciągu ostatnich 14 lat. Spadek wartości wskaźnika wynika zarówno z pogorszenia się nastrojów rolników – wartość wskaźnika zaufania, jednej z dwóch składowych wskaźnika IRGAGR zmniejszyła się o 5,8 pkt (do wysokości -22,5 pkt) w ciągu kwartału – jak i zmniejszenia się przychodów gospodarstw rolnych – wartość wskaźnika wyrównanych przychodów, drugiej składowej, obniżyła się o 1,9 pkt (do -28,2 pkt). Wartość IRGAGR jest obecnie o 2,6 pkt niższa niż rok temu.

W wynikach poprzedniego badania (styczeń-luty br.) widać było pewne oznaki zakończenia trwającej od dwóch lat tendencji spadkowej. Wskazywała na to przede wszystkim ponadprzeciętna poprawa nastrojów rolników. Zapowiedź przełamania dekoniunktury jednak nie spełniła się, a nastroje wśród uczestników badania uległy ponownemu pogorszeniu – odsetek gospodarstw, które oceniły w kwietniu i maju swoje perspektywy ekonomiczne „z ufnością” (11,3%), jest zbliżony do rekordowo niskiego (9,8% w IV kwartale 2022 r.).

Obecna, zła sytuacja ekonomiczna gospodarstw rolnych jest przede wszystkim wynikiem obniżającej się od wielu miesięcy dochodowości produkcji na skutek spadku cen skupu podstawowych płodów rolnych (m.in. z powodu zwiększonego importu konkurencyjnych cenowo produktów z Ukrainy) i produktów hodowli, przy jednoczesnym wzroście kosztów wytwarzania, wysokich stóp procentowych i wyczerpujących się możliwości finansowania produkcji rolnej. Choć rolnicy spodziewają się poprawy swojej sytuacji finansowej w kolejnym kwartale – trzeci kwartał roku to zazwyczaj okres względnie dużego wzrostu przychodów gospodarstw rolnych – z uwagi na bieżący poziom oczekiwań należy je ocenić jako pesymistyczne.

2. Największy spadek wartości wskaźnika koniunktury odnotowano dla gospodarstw położonych w makroregionie północnym (o 7,8 pkt), o powierzchni pow. 50 ha (o 13,7 pkt) i zajmujących się uprawą roślin wieloletnich (o 7,6 pkt). O poprawie koniunktury informują tylko rolnicy z makroregionu południowego (wzrost wartości IRGAGR o 1,6 pkt) oraz prowadzący gospodarstwa o powierzchni do 7 ha i 7-15 ha (odpowiednio o: 2,9 i 1,1 pkt).

3. Wartość salda odpowiedzi na pytanie o wielkość przychodów pieniężnych gospodarstw rolnych¹ zmniejszyła się w porównaniu z I kwartałem 2023 r. o 5,4 pkt, do wysokości -33,8 pkt. Jest niższa niż rok wcześniej o 13,1 pkt. Spadek przychodów jest konsekwencją niższych cen większości produktów rolnych, z wyjątkiem ziemniaków, trzody chlewnej i niektórych gatunków warzyw. Najbardziej zmaleły przychody gospodarstw dużych, o powierzchni pow. 50 ha (wartość salda obniżyła się o 14,4 pkt), położonych w makroregionie środkowowschodnim (o 12,1 pkt) oraz zajmujących się chowem lub hodowlą zwierząt (o 16,8 pkt). Wzrost przychodów zanotowały jedynie gospodarstwa najmniejsze, o powierzchni do 7 ha (wartość salda zwiększyła się o 3,1 pkt), oraz położone w makroregionie południowym (o 3,3 pkt). Rolnicy spodziewają się poprawy swojej sytuacji dochodowej w następnym kwartale (wartość salda prognostycznego jest równa -22,7 pkt).

---

¹ Salda odpowiedzi na pytanie o wielkość przychodów pieniężnych nie należy mylić ze wskaźnikiem wyrównanych przychodów pieniężnych, będącym składnikiem ogólnego wskaźnika koniunktury IRGAGR. Wskaźnik wyrównanych przychodów pieniężnych jest średnią ważoną czterech sald odpowiedzi na pytania dotyczące przychodów pieniężnych gospodarstw rolnych: salda diagnostycznego i salda prognostycznego z okresu, w którym wskaźnik jest liczony, oraz salda diagnostycznego i salda prognostycznego z okresu poprzedzającego. Taka konstrukcja ma na celu osłabić jego podatność na silne wahania przychodów na skutek działania czynników nadzwyczajnych i krótkotrwałych, a zarazem nadać mu do pewnego stopnia charakter wyprzedzający (prognostyczny).

4. W związku z malejącymi przychodami pieniężnymi i względnie wysokimi kosztami produkcji (w tym przede wszystkim pracy najemnej i energii) obniżył się również poziom oszczędności gospodarstw rolnych. Wartość salda zmniejszyła się o 5,6 pkt, do poziomu -46,7 pkt. Jest wyższa od wartości sprzed roku o 3,7 pkt. Najbardziej zmalały oszczędności gospodarstw o powierzchni 15-50 ha (wartość salda niższa o 8,3 pkt), położonych w makroregionie środkowowschodnim (o 19,5 pkt) i zajmujących się uprawą roślin wieloletnich (o 12,8 pkt). Wzrost oszczędności zanotowały tylko gospodarstwa o powierzchni 7-15 ha (wartość salda wyższa o 0,3 pkt) i położone w makroregionie południowym (o 3,7 pkt). Przewidywany jest wzrost oszczędności gospodarstw rolnych w kolejnym kwartale (wartość salda prognostycznego wynosi -39,4 pkt).

5. W wyniku spadku dochodowości produkcji rolnej pogorszył się stan zadłużenia gospodarstw rolnych. Wartość salda zwiększyła się² o 10,8 pkt i wynosi -11,8 pkt. Jest niższa niż w II kwartale 2022 r. o 1,5 pkt. Pogorszenie się stanu zadłużenia odnotowano dla niemal wszystkich grup gospodarstw rolnych; w największym stopniu gospodarstw o powierzchni 7-15 ha (wartość salda zwiększyła się o 16,6 pkt), położonych w makroregionie środkowozachodnim (o 20,6 pkt) i zajmujących się uprawą roślin wieloletnich (o 19,4 pkt). Zmniejszyło się zadłużenie wyłącznie gospodarstw zajmujących się chowem lub hodowlą zwierząt (o 8,8 pkt). Rolnicy nie przewidują zmiany stanu swojego zadłużenia w najbliższym okresie.

6. Wzrosły wydatki na obrotowe środki produkcji. Wzrost ten ma charakter sezonowy. Poziom zakupów nawozów sztucznych wzrósł w ciągu kwartału o 14,6 pkt, pasz treściwych o 2,6 pkt, a środków ochrony roślin o 12,7 pkt. Wartości sald są wyższe niż przed rokiem o, odpowiednio: 22,8, 10,7 i 8,0 pkt.

7. Obniżył się poziom nakładów inwestycyjnych. Odsetek gospodarstw rolnych, które dokonały lub zamierzają dokonać inwestycji w budynki i budowle, spadł o 2,6 pkt proc. Obecnie wynosi 12,9% i jest wyższy niż w II kwartale 2022 r. o 2,1 pkt proc. Z kolei odsetek gospodarstw, które poniosły lub planują ponieść wydatki na zakup maszyn i urządzeń rolniczych, zmniejszył się o 4,9 pkt proc., do wysokości 25,5%. Jest wyższy niż rok temu o 0,6 pkt proc.

8. Odsetek ankietowanych, którzy zaciągnęli kredyt rynkowy, zmniejszył się z 15,5% do 15%, zaś odsetek tych, którzy wzięli kredyt na preferencyjnych warunkach spadł o 1,3 pkt proc., osiągając najniższy poziom w historii badania koniunktury rolnej przez IRG SGH, równy 17,9%. Zmalał również, o 0,4 pkt proc., do poziomu 14,4%, odsetek gospodarstw, które zamierzają zaciągnąć kredyt w najbliższym okresie. W ocenie rolników zmniejszyła się także dostępność kredytów preferencyjnych, do wysokości 58,8 pkt.

9. Pogorszenie się sytuacji finansowej gospodarstw rolnych wyraźnie widać również w strukturze planowanych wydatków finansowanych ze środków pomocowych. Niemal 45% ankietowanych zamierza przeznaczyć wsparcie na bieżące potrzeby życiowe. To najwyższy odsetek w historii badania. Odsetek gospodarstw, które większość środków pomocowych przeznaczają na bieżące potrzeby życiowe, jest tym większy, im mniejsze (powierzchniowo) gospodarstwo oraz im starsza i gorzej wykształcona jest osoba, która je prowadzi.

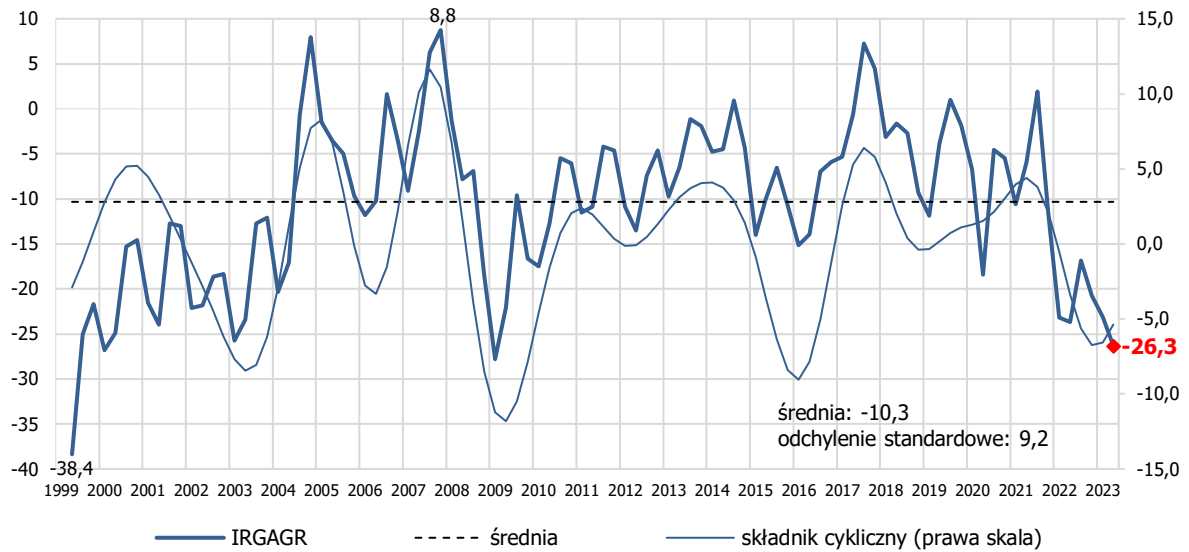
Tylko 36% badanych gospodarstw planuje wydać dopłaty bezpośrednie na zakup środków produkcji, 16% na inwestycje, a 3,4% na dokupno ziemi.

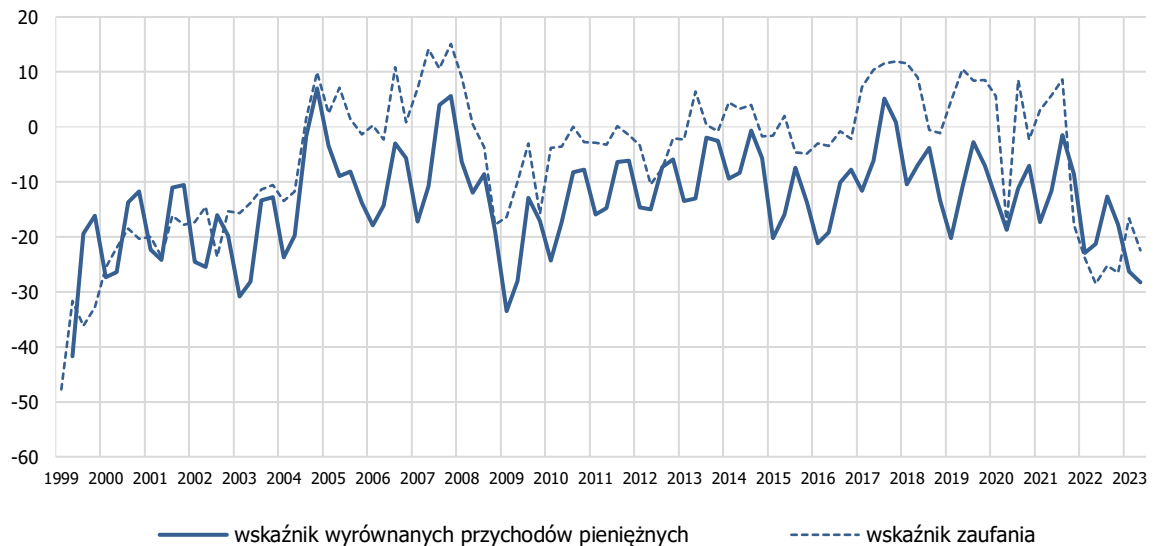
² W przypadku tego pytania wzrost wartości salda oznacza pogorszenie się sytuacji.

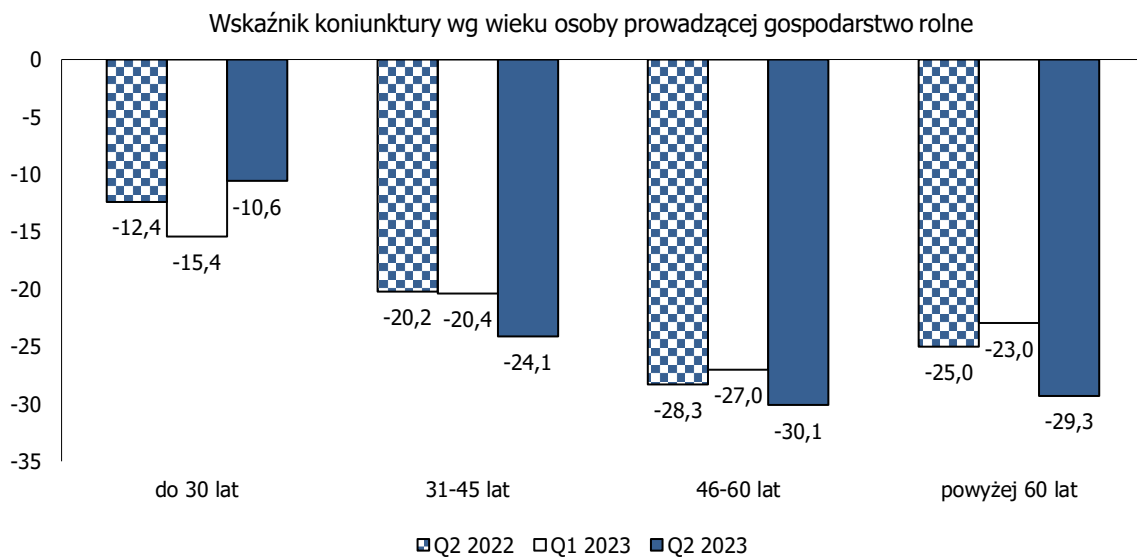
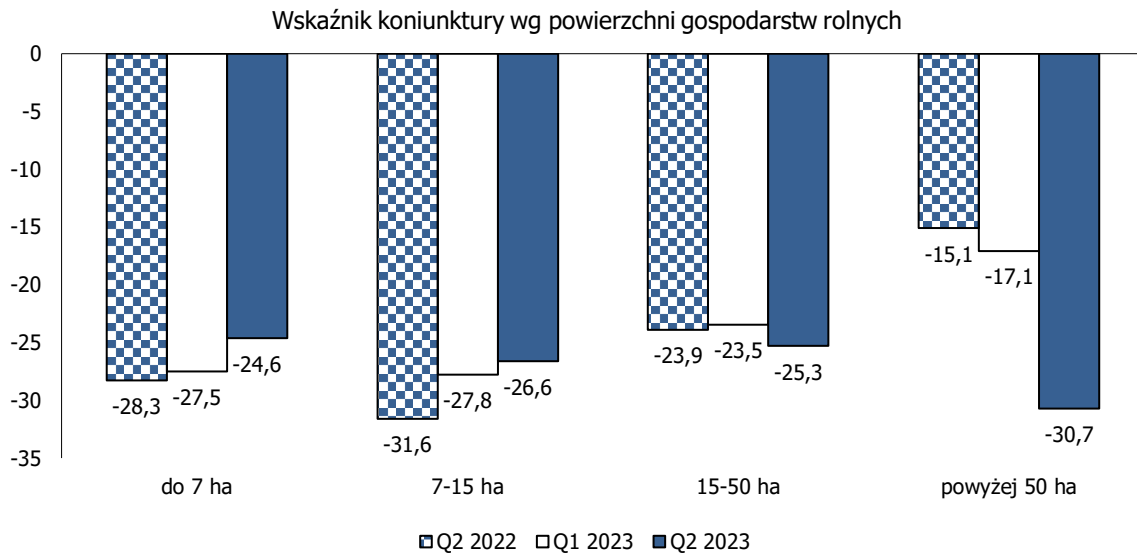
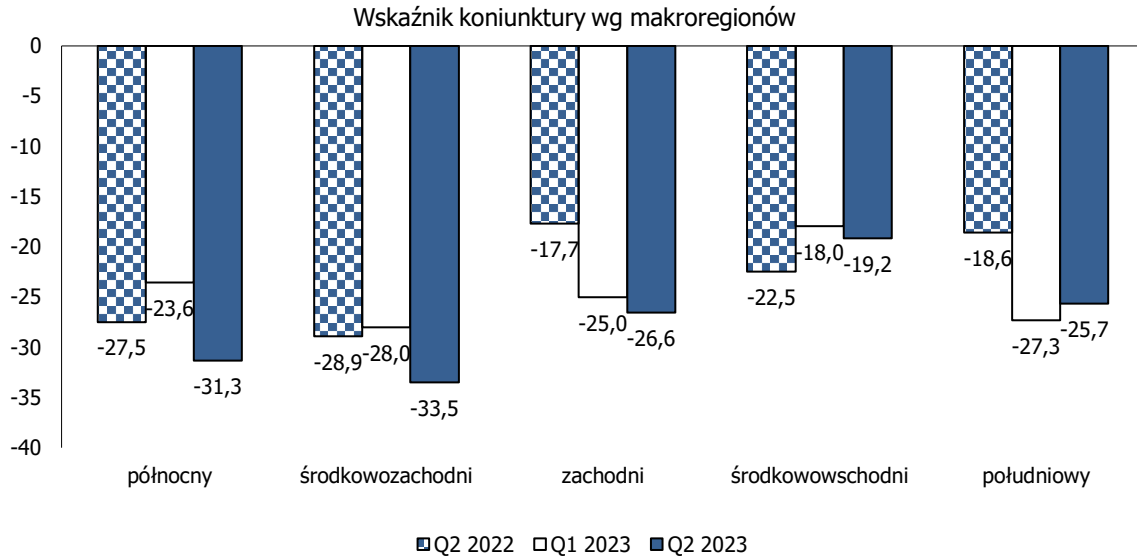
II. WYNIKI SZCZEGÓŁOWE

1. Wskaźnik koniunktury w rolnictwie

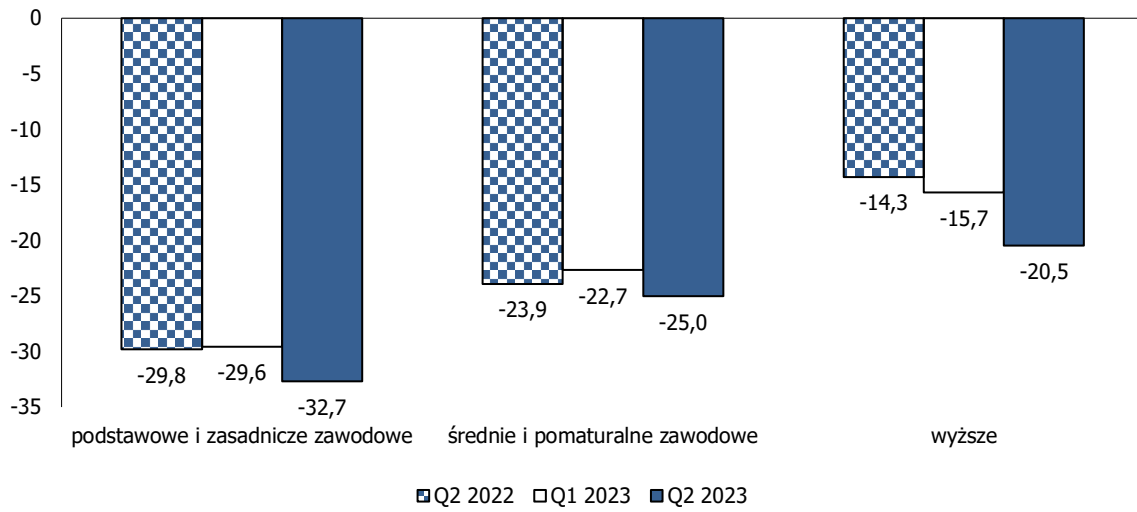

	Q1 2022	Q2 2022	Q3 2022	Q4 2022	Q1 2023	Q2 2023
wskaźnik przychodów pieniężnych	-22,9	-21,3	-12,7	-17,9	-26,3	-28,2
wskaźnik zaufania	-23,8	-28,5	-25,2	-26,6	-16,7	-22,5
wskaźnik koniunktury	-23,2	-23,7	-16,9	-20,8	-23,1	-26,3

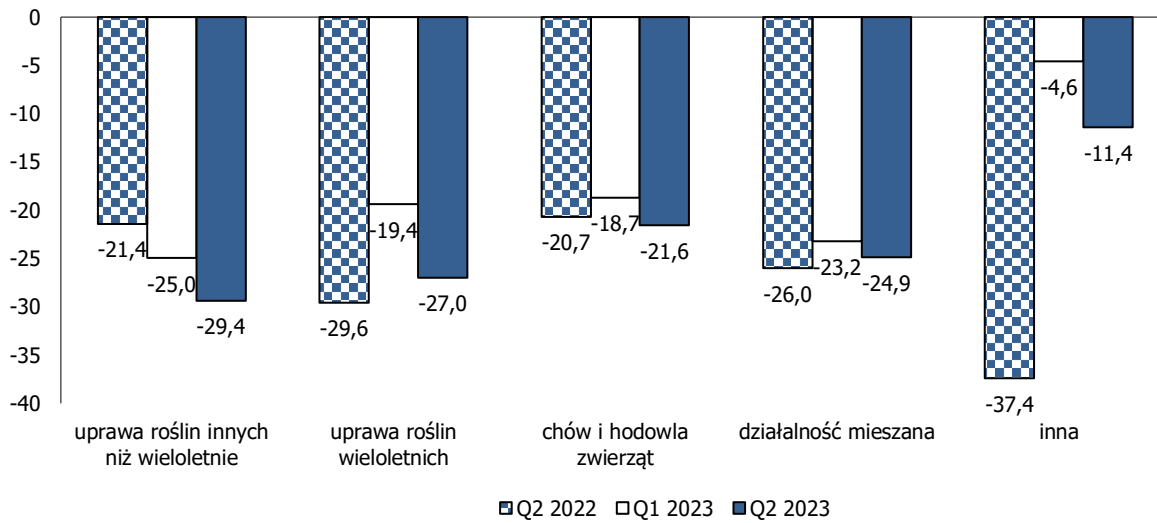

Wskaźnik koniunktury wg wykształcenia osoby prowadzącej gospodarstwo rolne

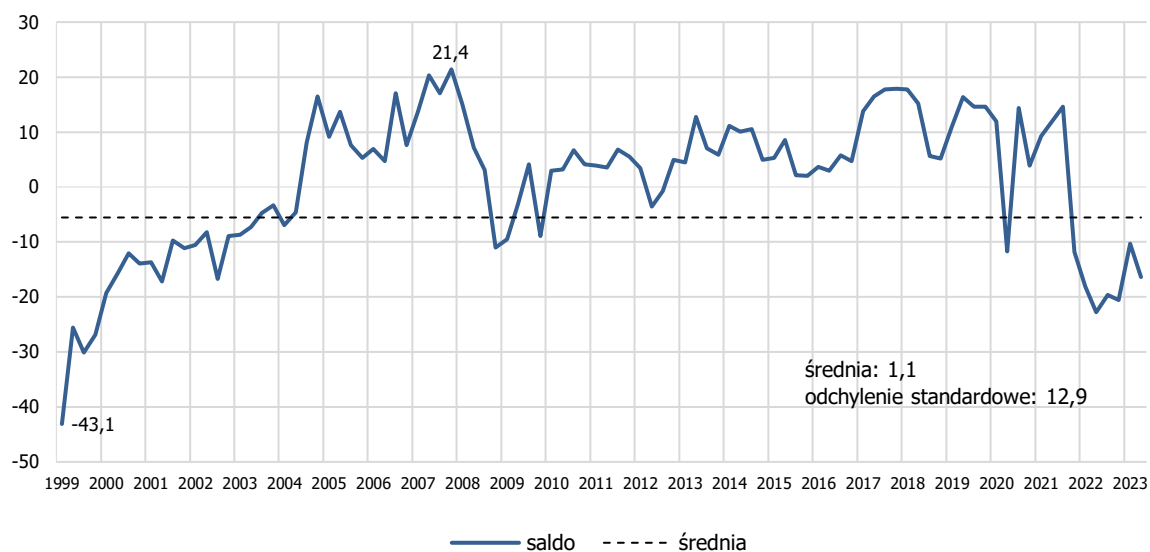

Wskaźnik koniunktury wg grup PKD 2007

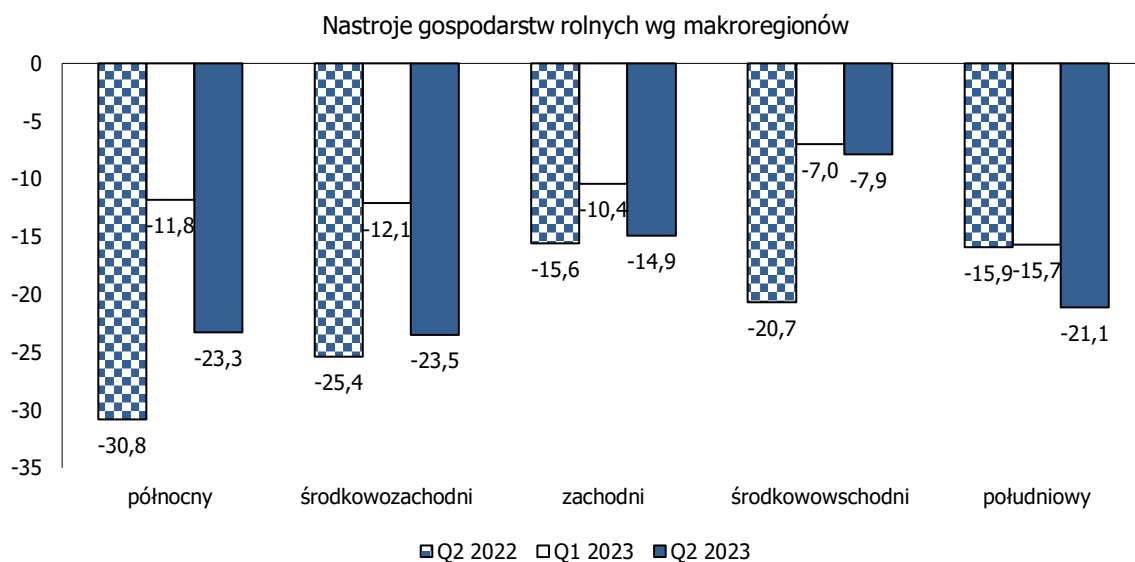

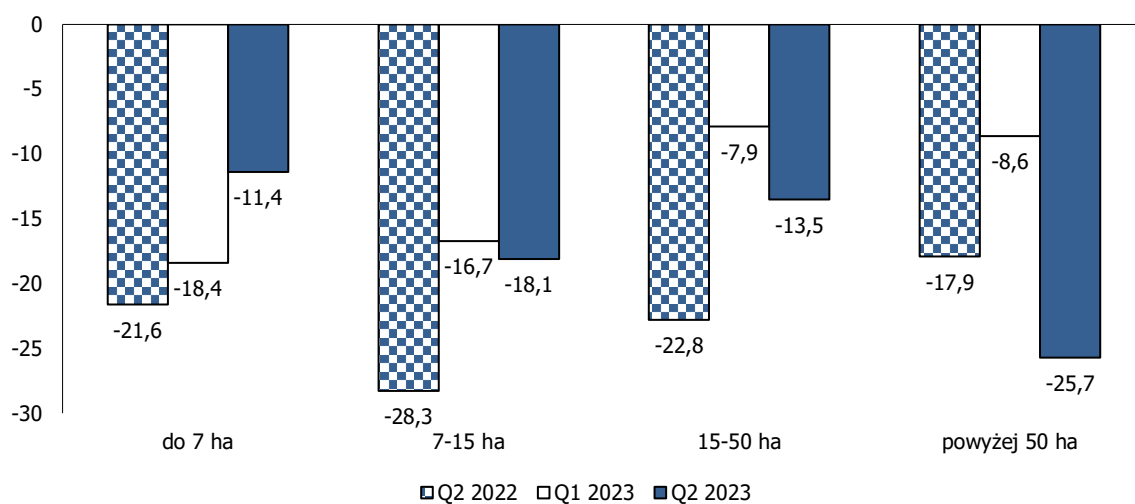
2. Nastroje gospodarstw rolnych

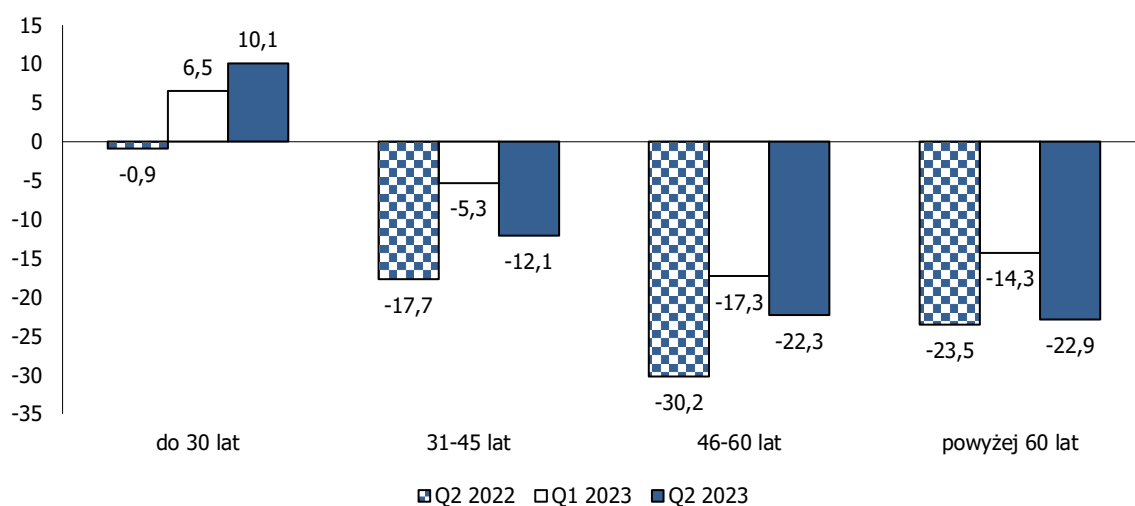
	Q1 2022	Q2 2022	Q3 2022	Q4 2022	Q1 2023	Q2 2023
z ufnością	12,3	10,1	12,0	9,8	13,0	11,3
z obawą	57,3	57,0	56,4	59,8	63,7	61,0
ze strachem	30,4	32,9	31,6	30,4	23,3	27,7
saldo	-18,1	-22,8	-19,6	-20,6	-10,3	-16,4

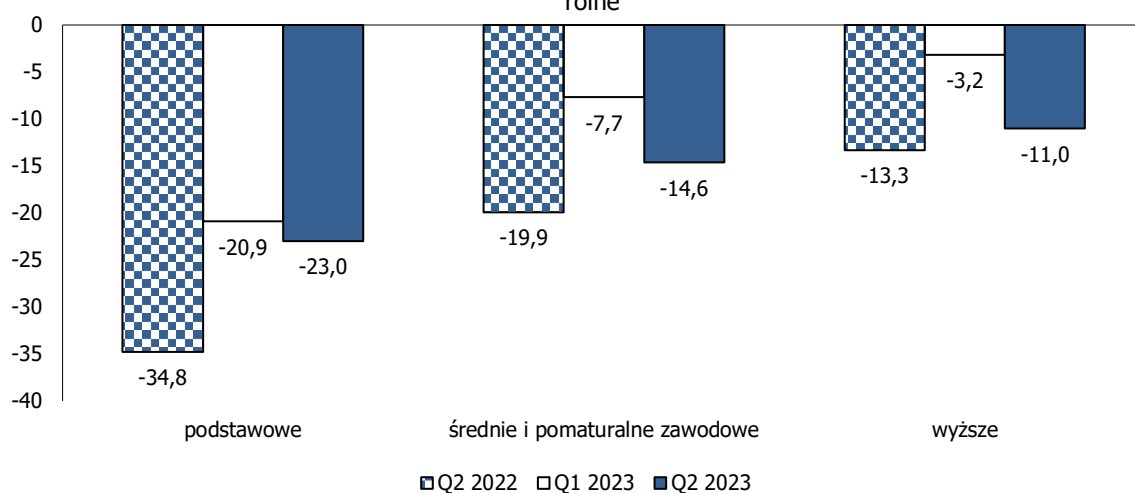
Nastroje gospodarstw rolnych wg powierzchni gospodarstw rolnych

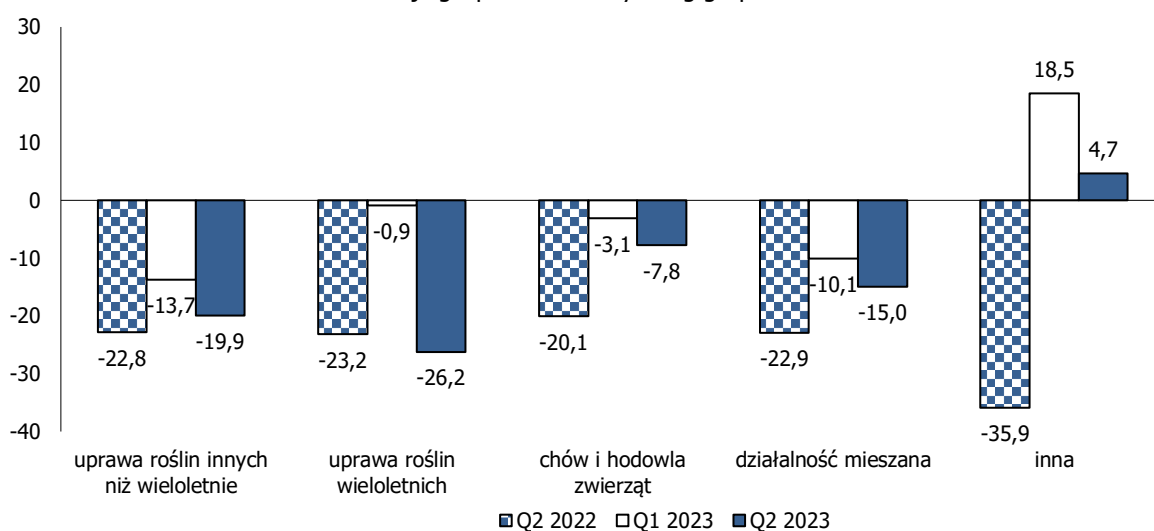
Nastroje gospodarstw rolnych wg wieku osoby prowadzącej gospodarstwo rolne

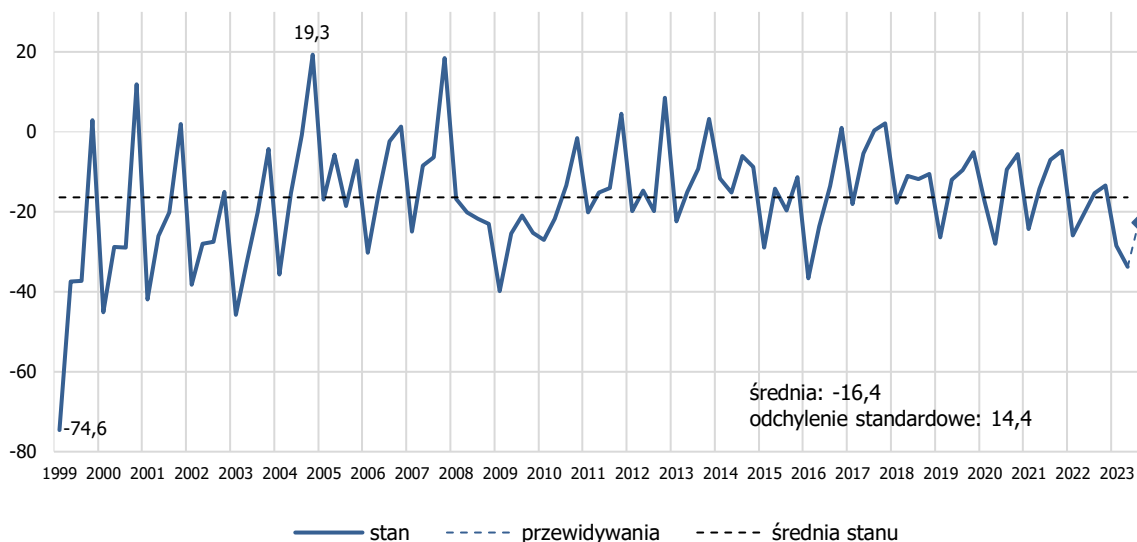
Nastroje gospodarstw rolnych wg wykształcenia osoby prowadzącej gospodarstwo rolne

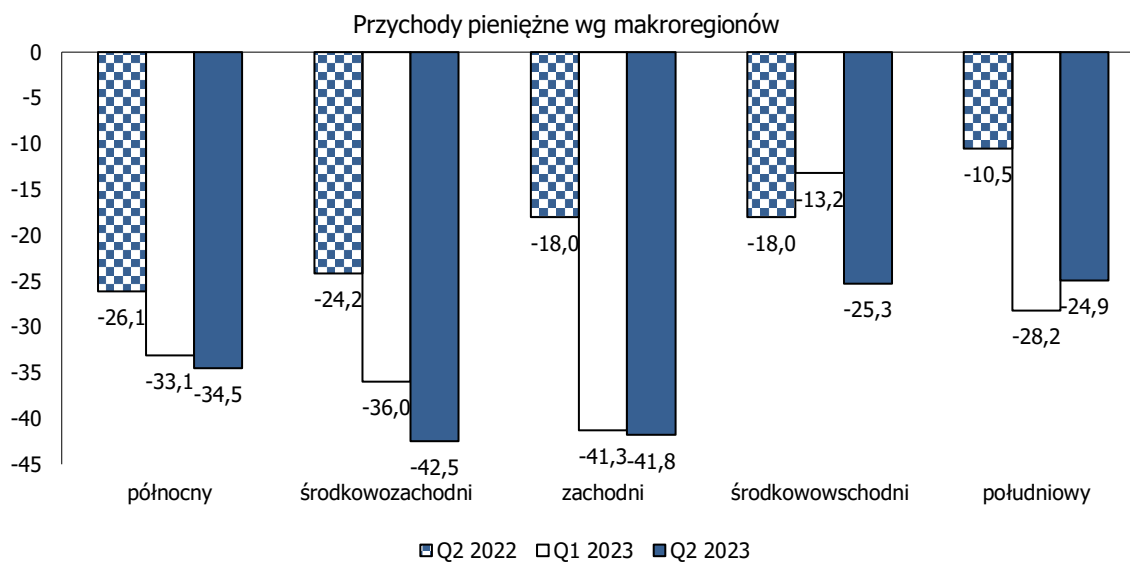
Nastroje gospodarstw rolnych wg grup PKD 2007

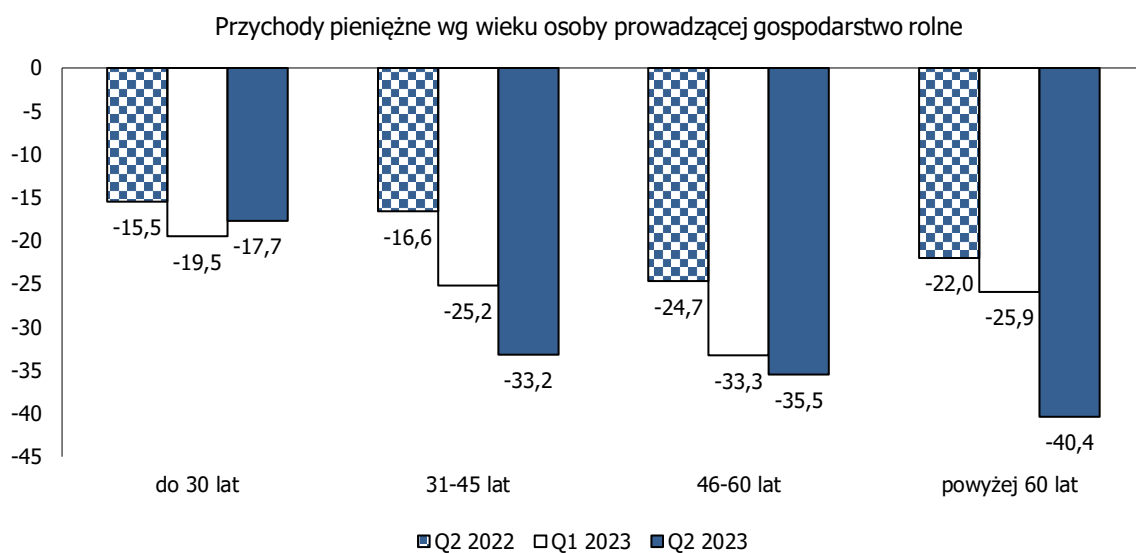
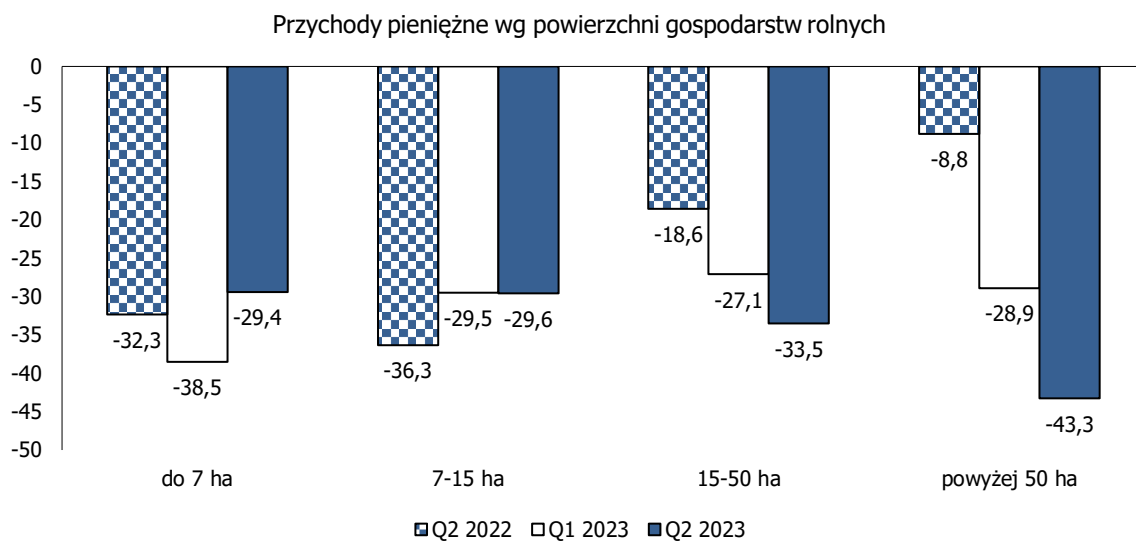

3. Przychody pieniężne

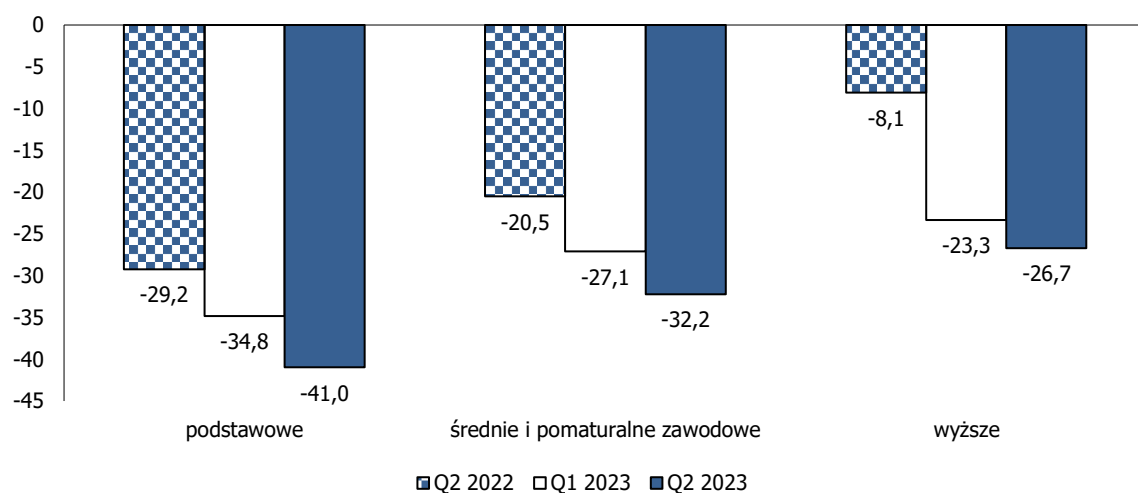

	Q1 2022	Q2 2022	Q3 2022	Q4 2022	Q1 2023	Q2 2023	przewidywania
wzrosły	20,3	20,6	24,2	26,4	18,3	13,9	20,5
nie zmieniły się	33,5	38,0	36,2	33,7	34,9	38,5	35,9
zmały	46,2	41,3	39,5	39,9	46,7	47,7	43,6
brak	10,2	10,9	7,6	6,1	9,7	9,3	9,4
saldo	-25,9	-20,7	-15,3	-13,5	-28,4	-33,8	-23,1

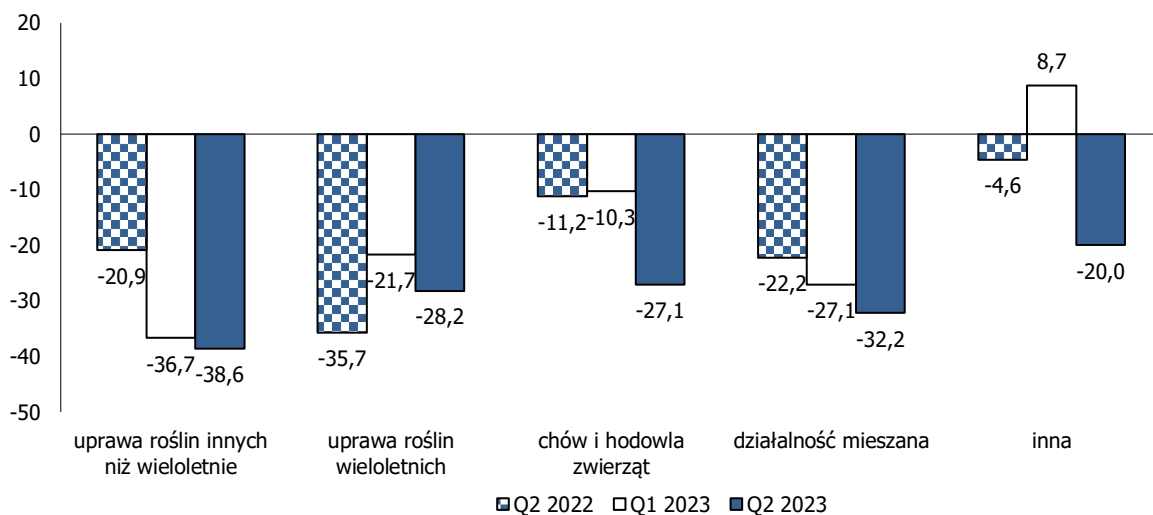

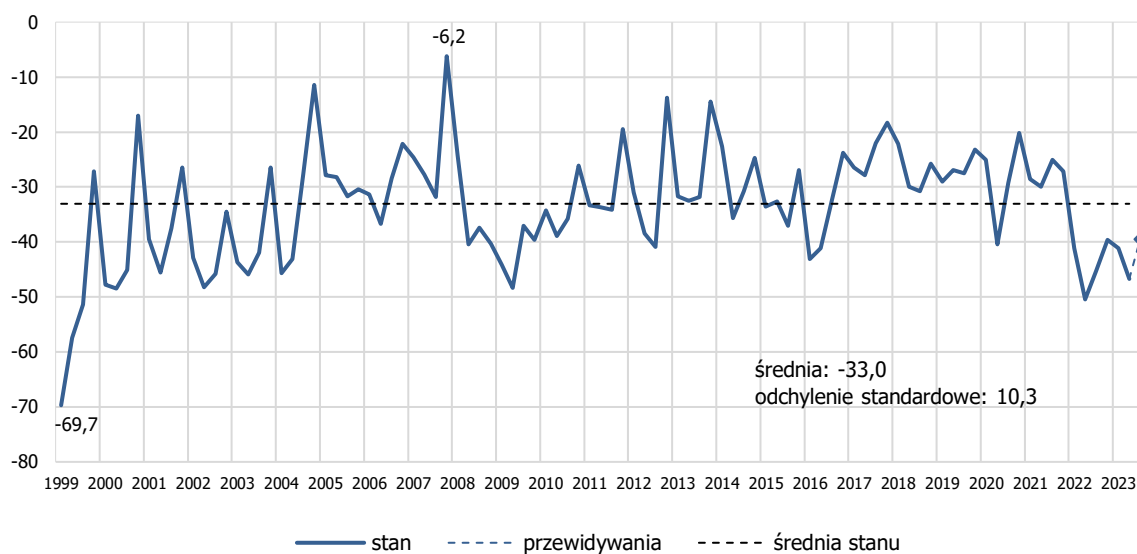
Przychody pieniężne wg wykształcenia osoby prowadzącej gospodarstwo rolne

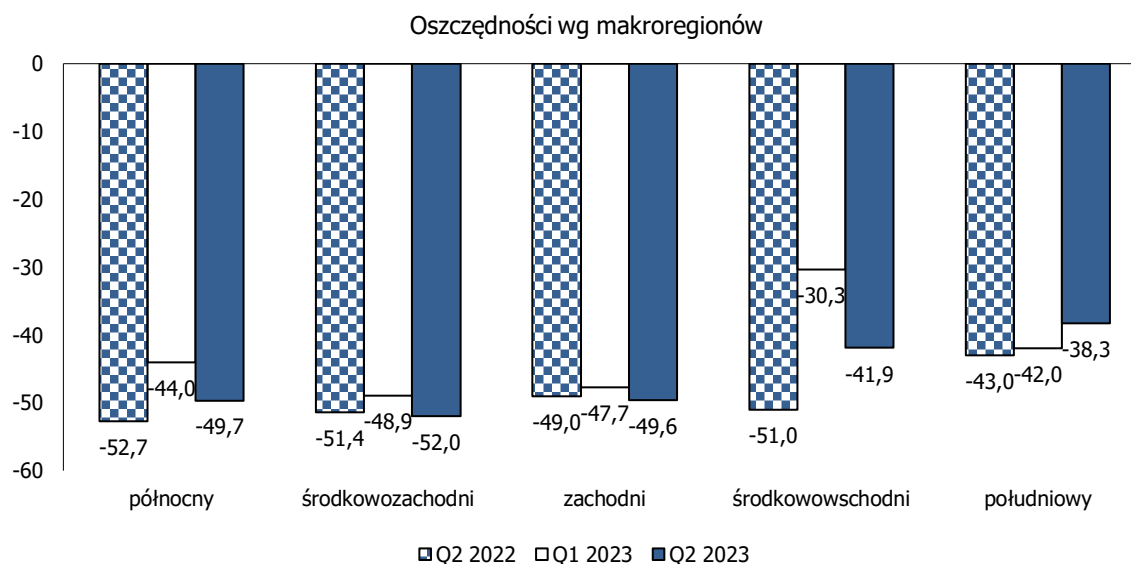
Przychody pieniężne wg grup PKD 2007

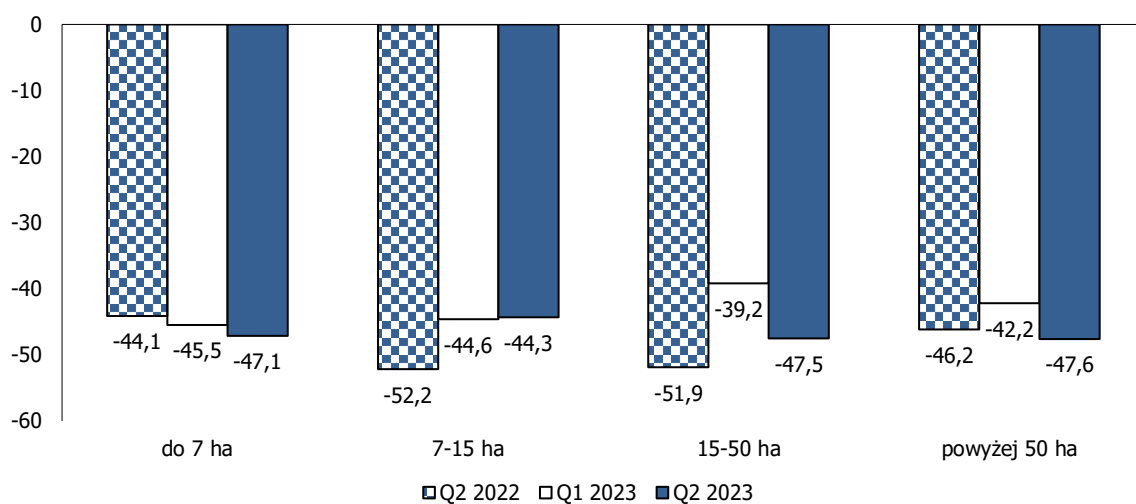
4. Oszczędności

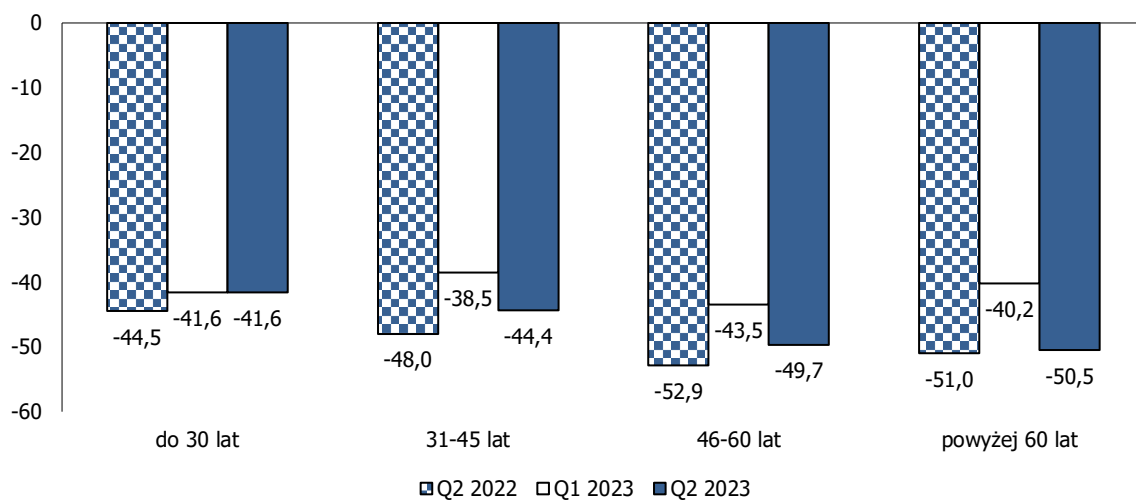
	Q1 2022	Q2 2022	Q3 2022	Q4 2022	Q1 2023	Q2 2023	przewidywania
wzrosły	10,7	7,1	9,1	12,6	10,7	7,5	11,7
nie zmieniły się	37,5	35,5	36,5	35,2	37,5	38,3	37,2
zmały	51,8	57,5	54,4	52,2	51,8	54,2	51,1
brak	15,5	18,1	18,5	17,5	16,5	19,4	19,8
saldo	-41,1	-50,4	-45,3	-39,6	-41,1	-46,7	-39,4

Oszczędności wg powierzchni gospodarstw rolnych

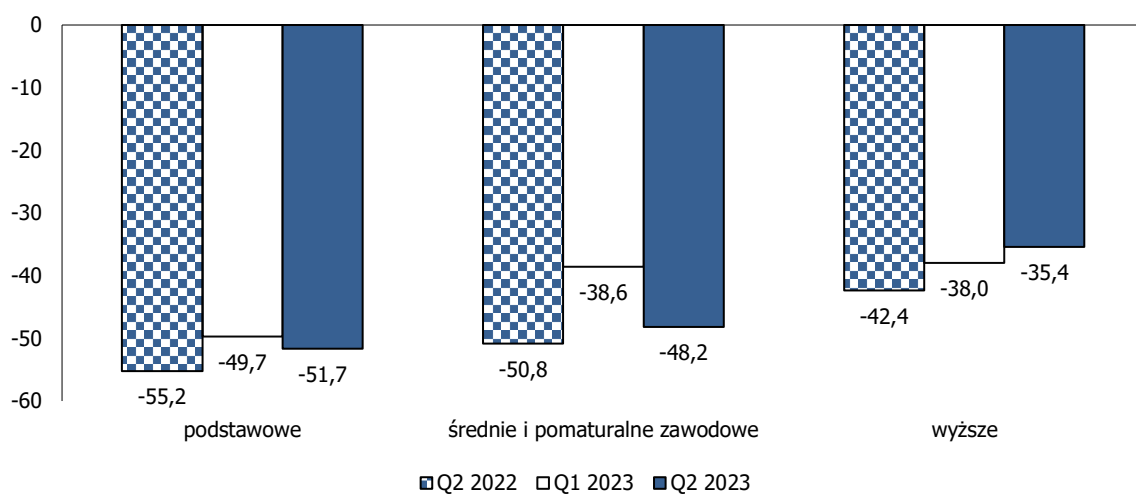

Oszczędności wg wieku osoby prowadzącej gospodarstwo rolne

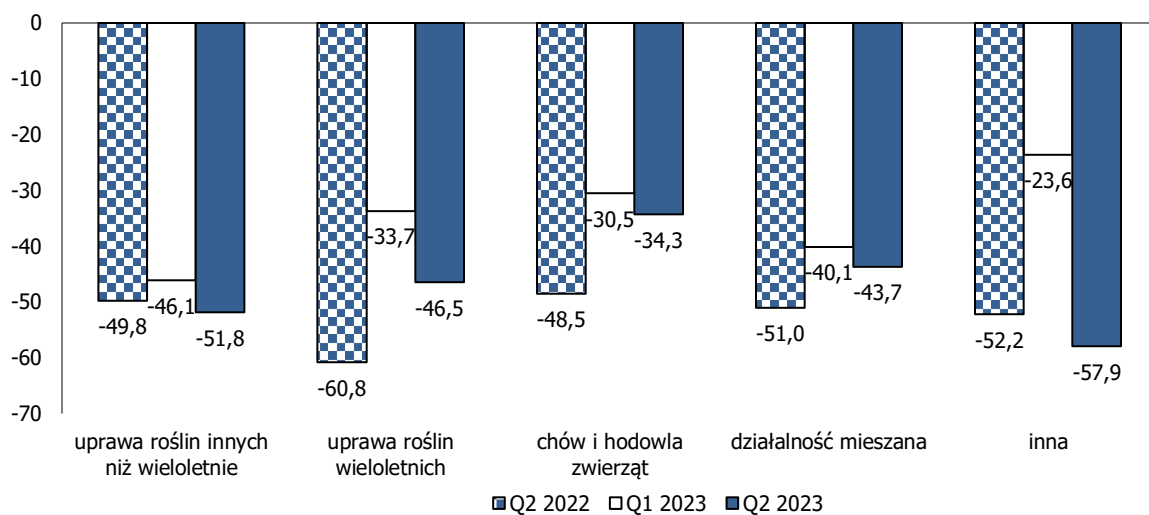

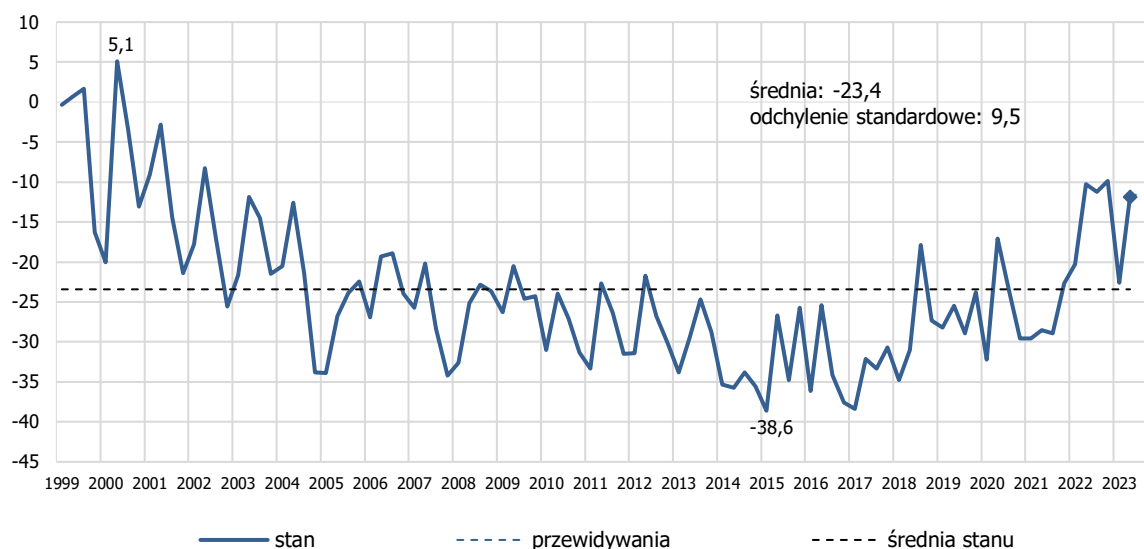
Oszczędności wg wykształcenia osoby prowadzącej gospodarstwo rolne

Oszczędności wg grup PKD 2007

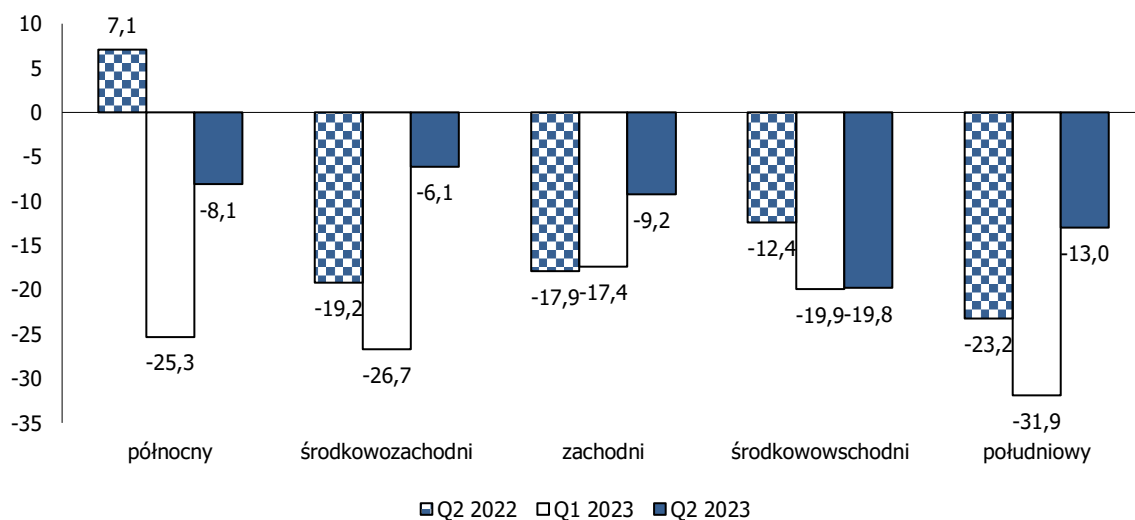

5. Zadłużenie

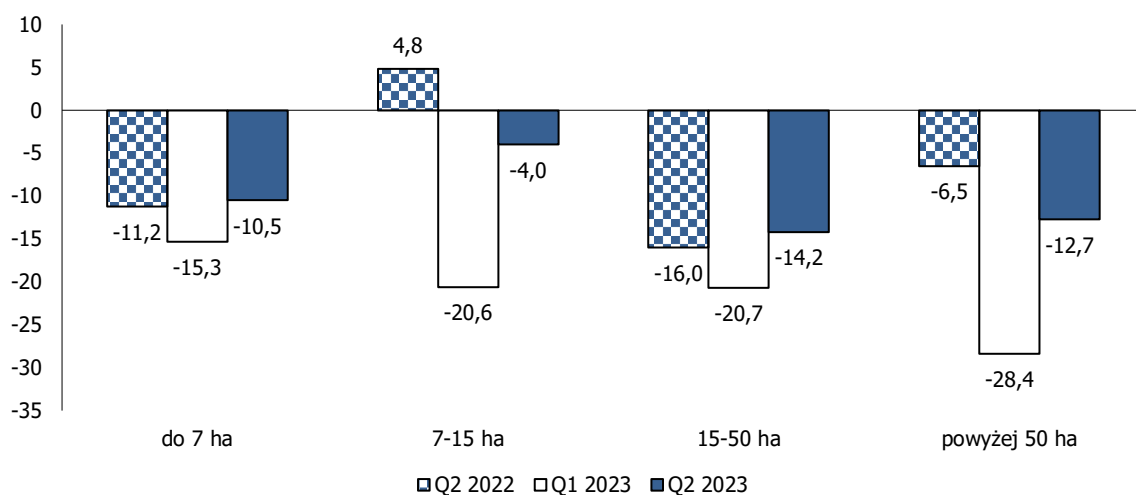

	Q1 2022	Q2 2022	Q3 2022	Q4 2022	Q1 2023	Q2 2023	przewidywania
wzrosło	18,3	21,8	23,0	25,2	17,8	20,7	23,9
nie zmieniło się	43,1	46,2	42,8	39,7	41,7	46,8	40,8
zmałało	38,6	32,1	34,2	35,1	40,4	32,5	35,3
brak	38,1	39,9	35,5	40,3	42,4	43,4	42,4
saldo	-20,3	-10,3	-11,2	-9,9	-22,6	-11,8	-11,4

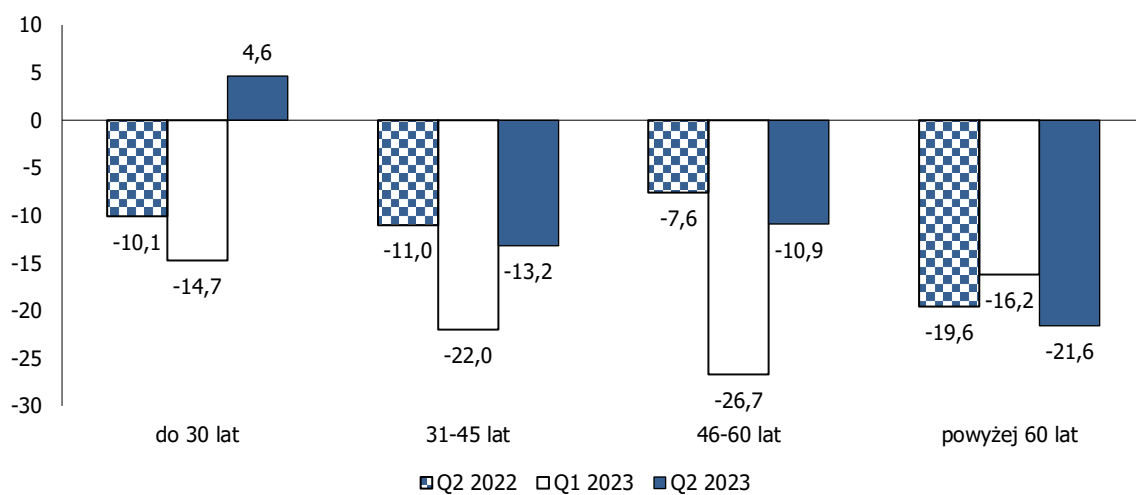
Zadłużenie wg makroregionów

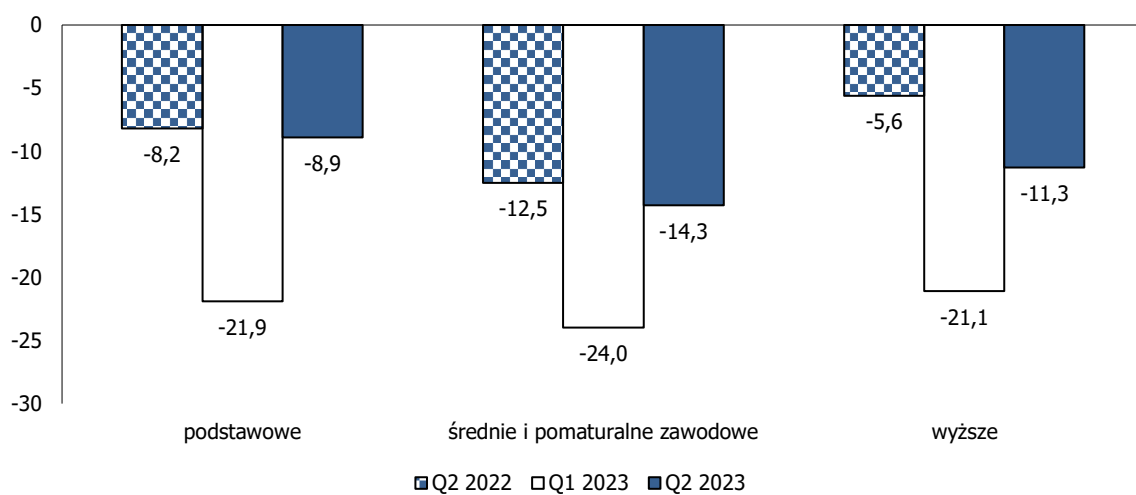
Zadłużenie wg powierzchni gospodarstw rolnych

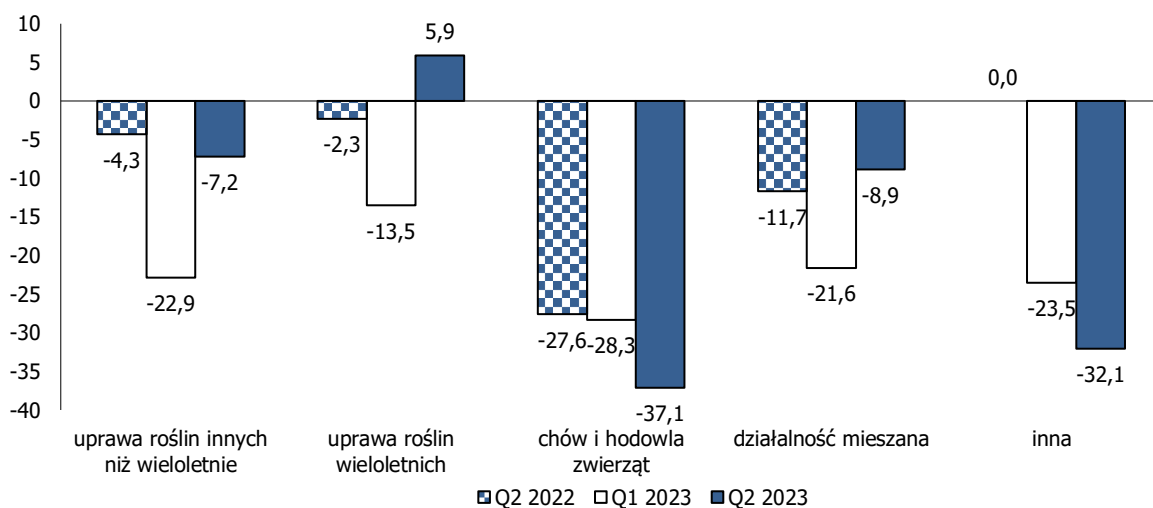
Zadłużenie wg wieku osoby prowadzącej gospodarstwo rolne

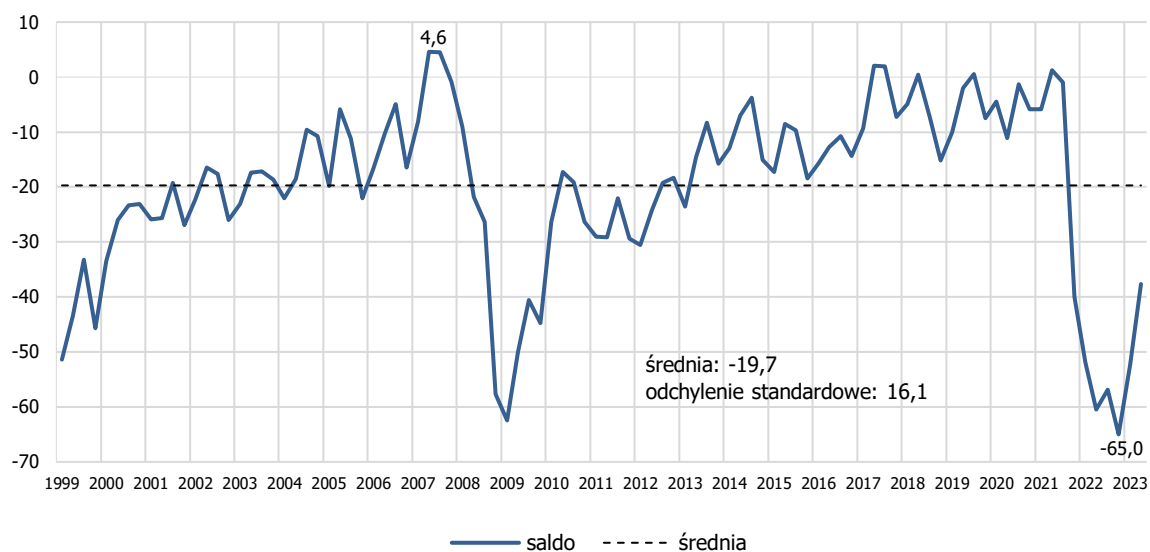
Zadłużenie wg wykształcenia osoby prowadzącej gospodarstwo rolne

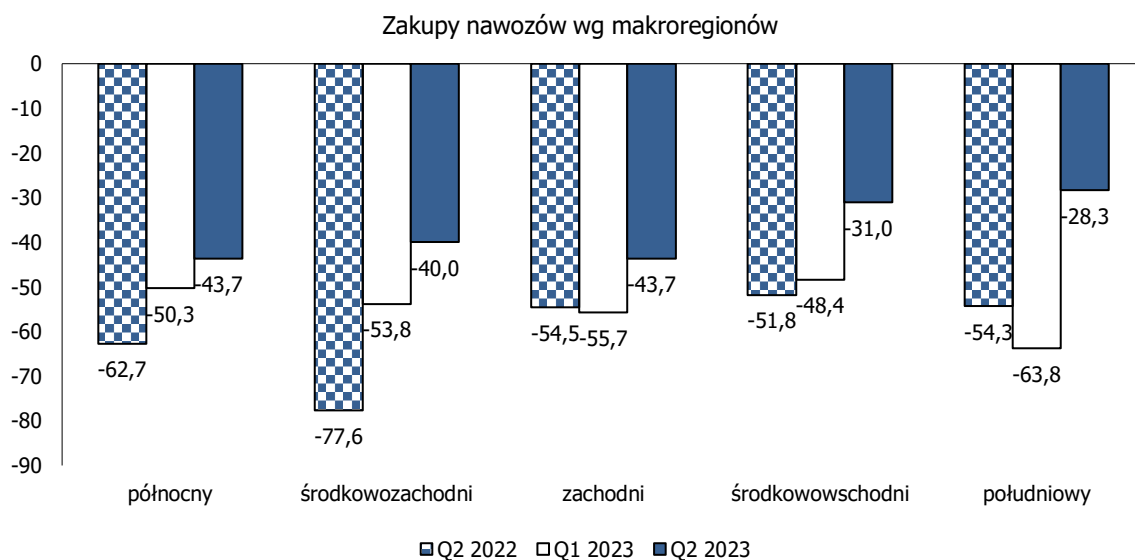
Zadłużenie wg grup PKD 2007

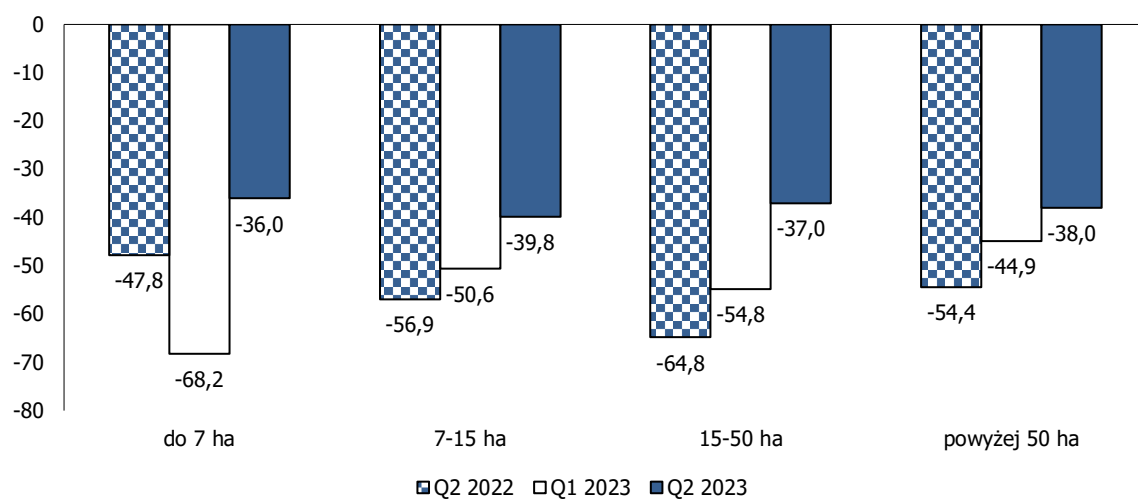
6. Zakupy nawozów mineralnych

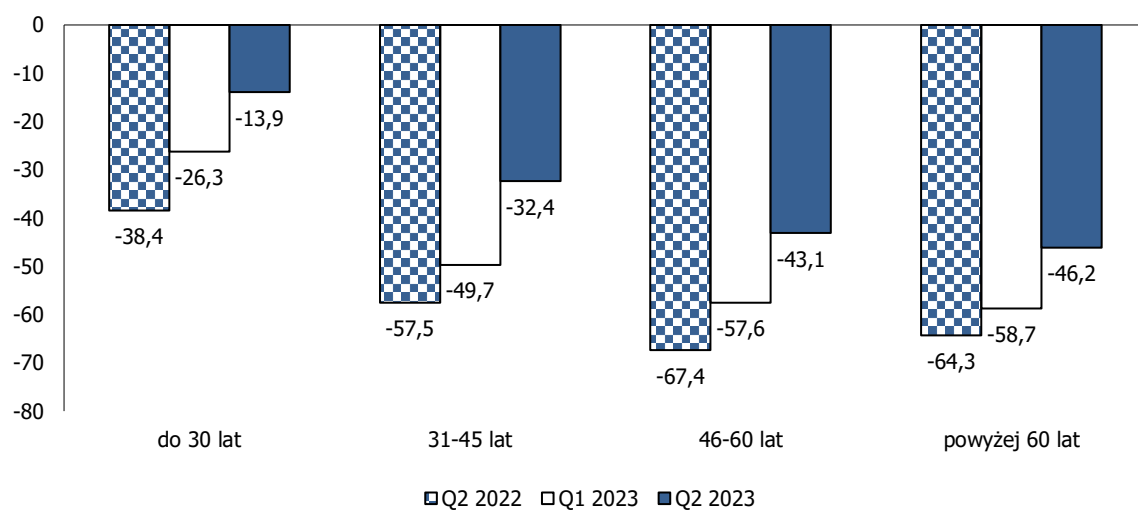
	Q1 2022	Q2 2022	Q3 2022	Q4 2022	Q1 2023	Q2 2023
wzrosły	11,9	10,5	10,0	6,9	9,0	12,5
nie zmieniły się	24,3	18,5	23,1	21,2	29,7	37,3
zmały	63,8	71,0	66,9	71,9	61,3	50,2
nie dokonano	24,8	16,2	12,3	20,7	15,7	10,8
saldo	-51,9	-60,5	-56,9	-65,0	-52,3	-37,7

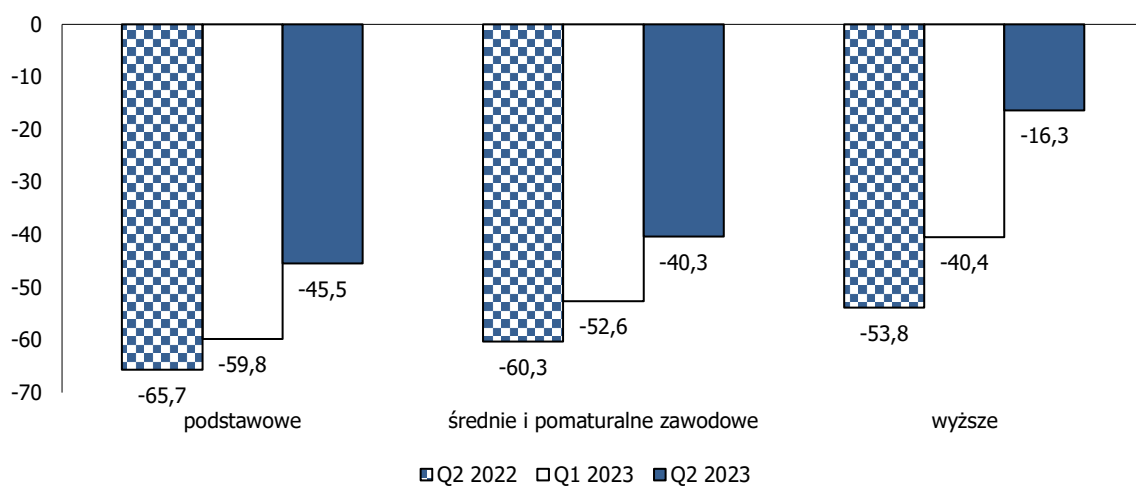
Zakupy nawozów wg powierzchni gospodarstw rolnych

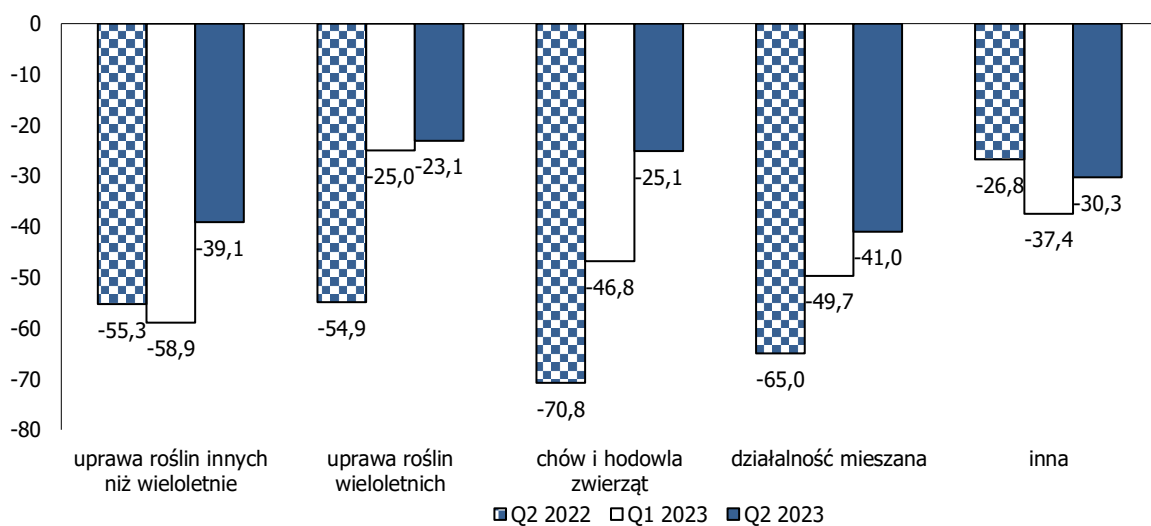
Zakupy nawozów wg wieku osoby prowadzącej gospodarstwo rolne

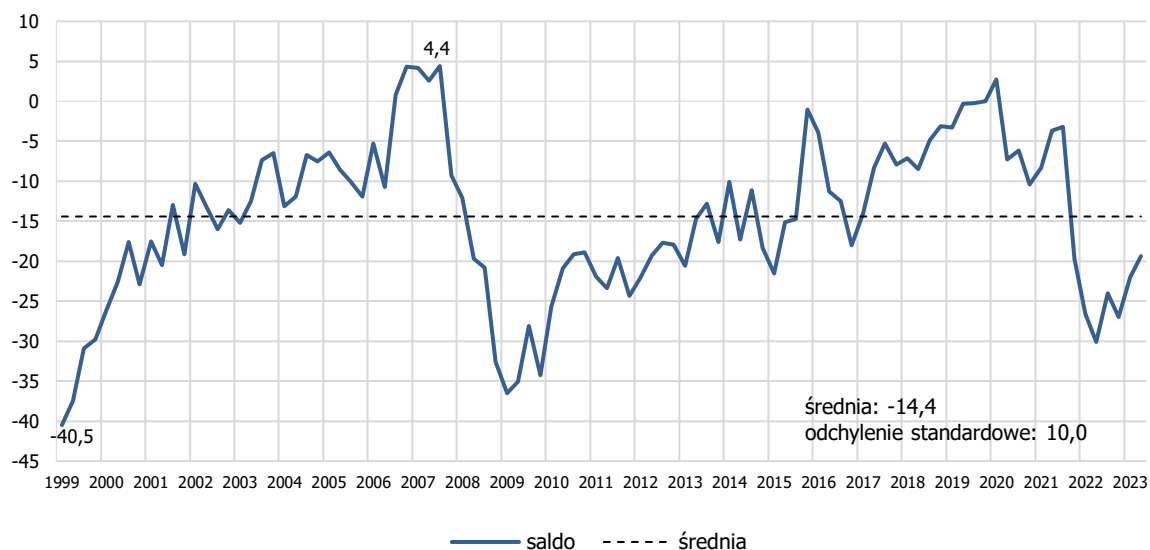
Zakupy nawozów wg wykształcenia osoby prowadzącej gospodarstwo rolne

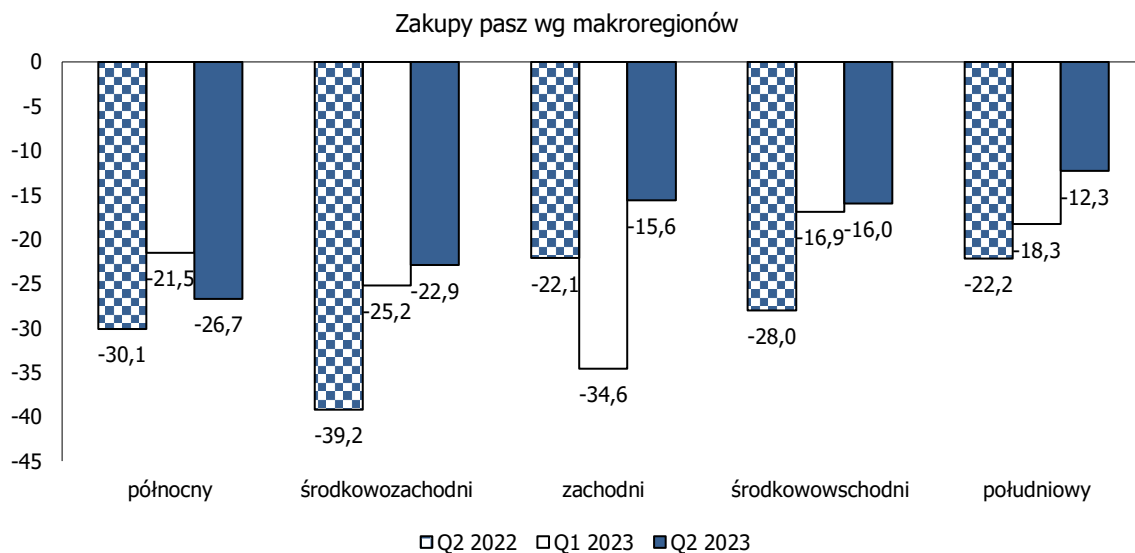
Zakupy nawozów wg grup PKD 2007

7. Zakupy pasz treściwych

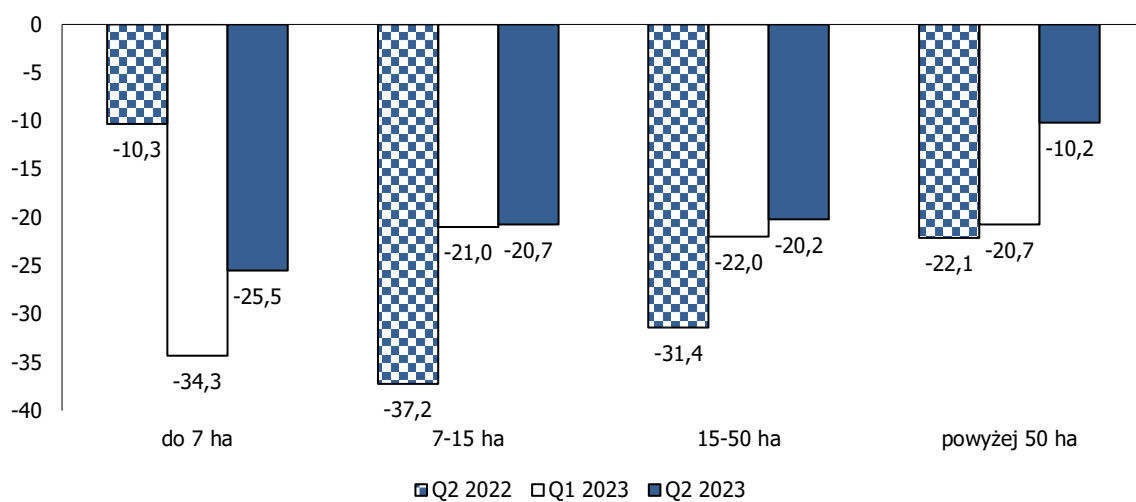

	Q1 2022	Q2 2022	Q3 2022	Q4 2022	Q1 2023	Q2 2023
wzrosły	9,6	9,0	11,1	10,5	11,5	11,1
nie zmieniły się	54,2	51,9	53,8	52,0	55,0	58,4
zmalły	36,2	39,1	35,1	37,5	33,5	30,5
nie dokonano	47,4	46,7	45,4	47,1	47,0	48,1
saldo	-26,6	-30,1	-24,0	-27,0	-22,0	-19,4

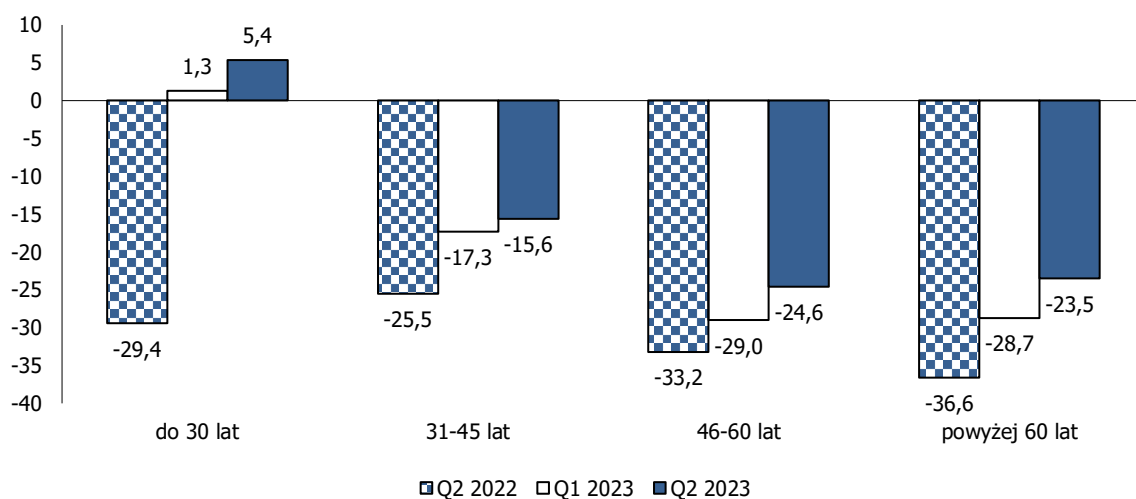

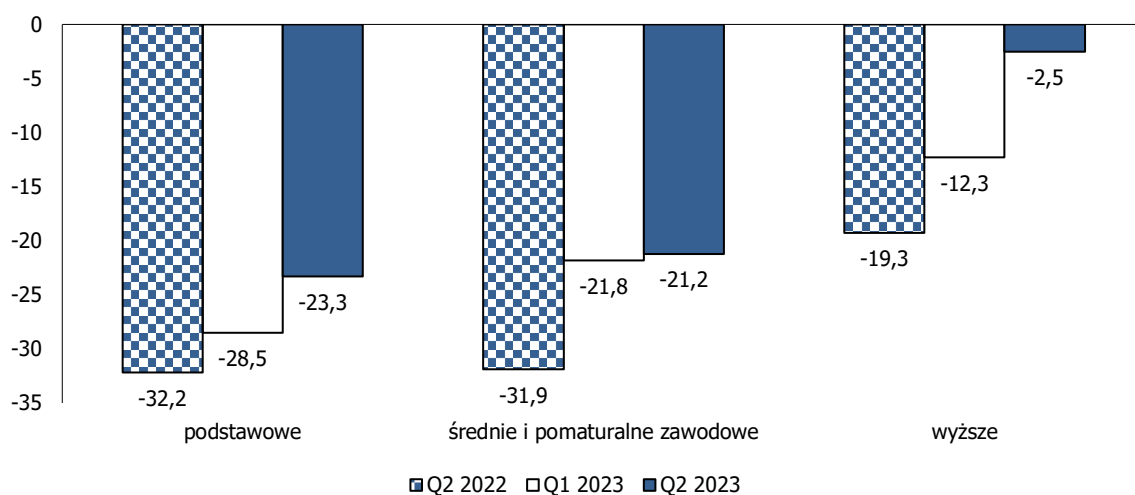
Zakupy pasz wg powierzchni gospodarstw rolnych

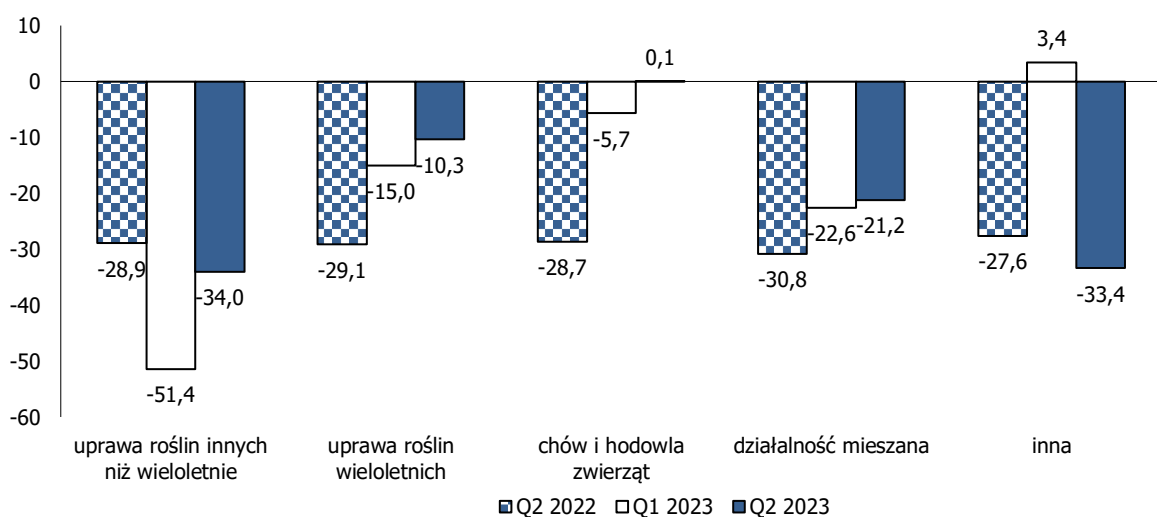
Zakupy pasz wg wieku osoby prowadzącej gospodarstwo rolne

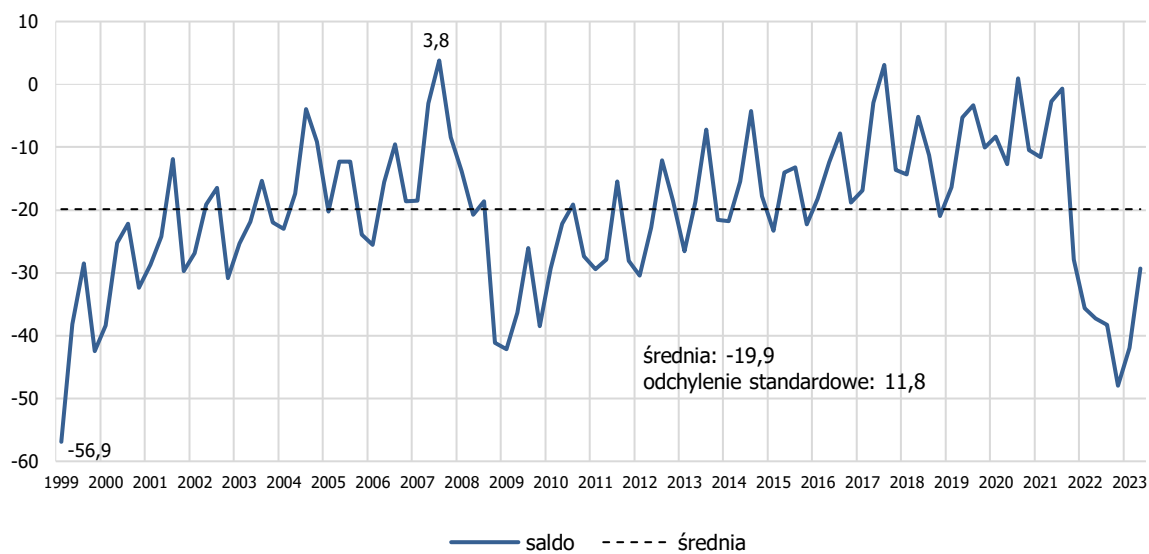
Zakupy pasz wg wykształcenia osoby prowadzącej gospodarstwo rolne

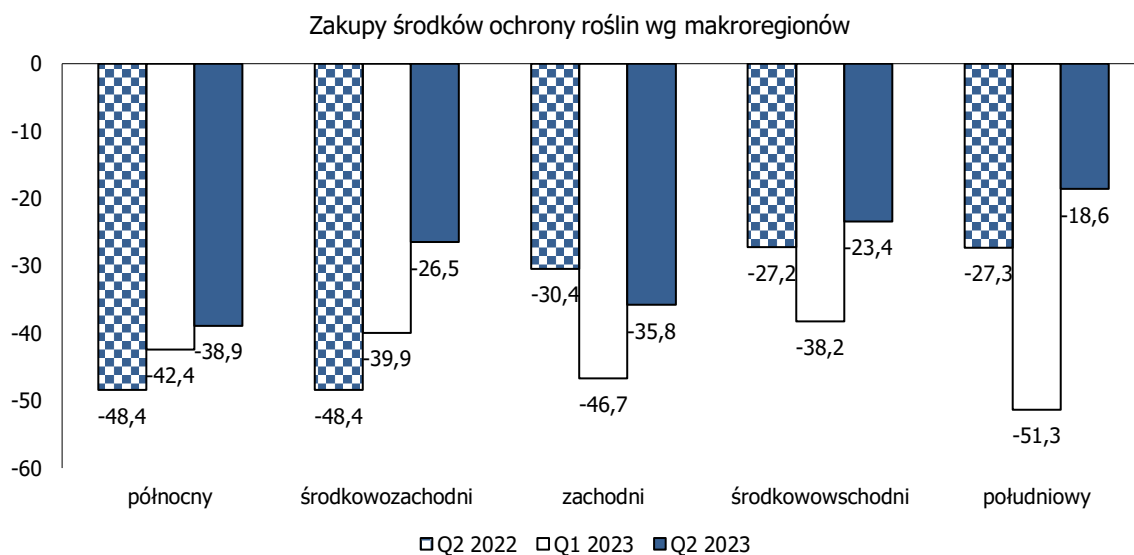
Zakupy pasz wg grup PKD 2007

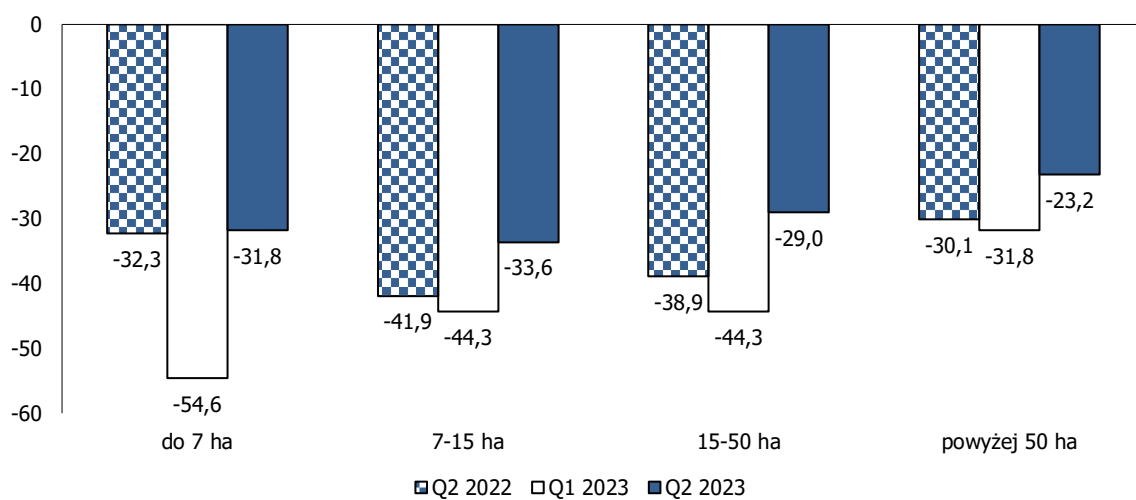
8. Zakupy środków ochrony roślin

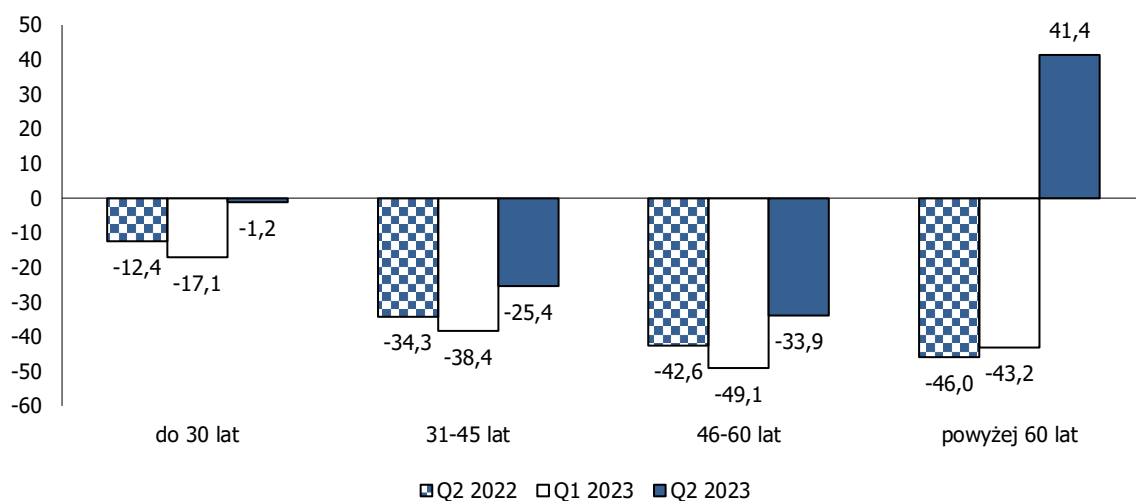
	Q1 2022	Q2 2022	Q3 2022	Q4 2022	Q1 2023	Q2 2023
wzrosły	10,8	9,9	9,1	6,1	7,2	9,3
nie zmieniły się	42,8	42,9	43,5	39,7	43,6	52,1
zmały	46,4	47,2	47,4	54,1	49,2	38,6
nie dokonano	22,6	13,8	10,2	18,2	19,1	11,3
saldo	-35,6	-37,3	-38,3	-48,0	-42,0	-29,3

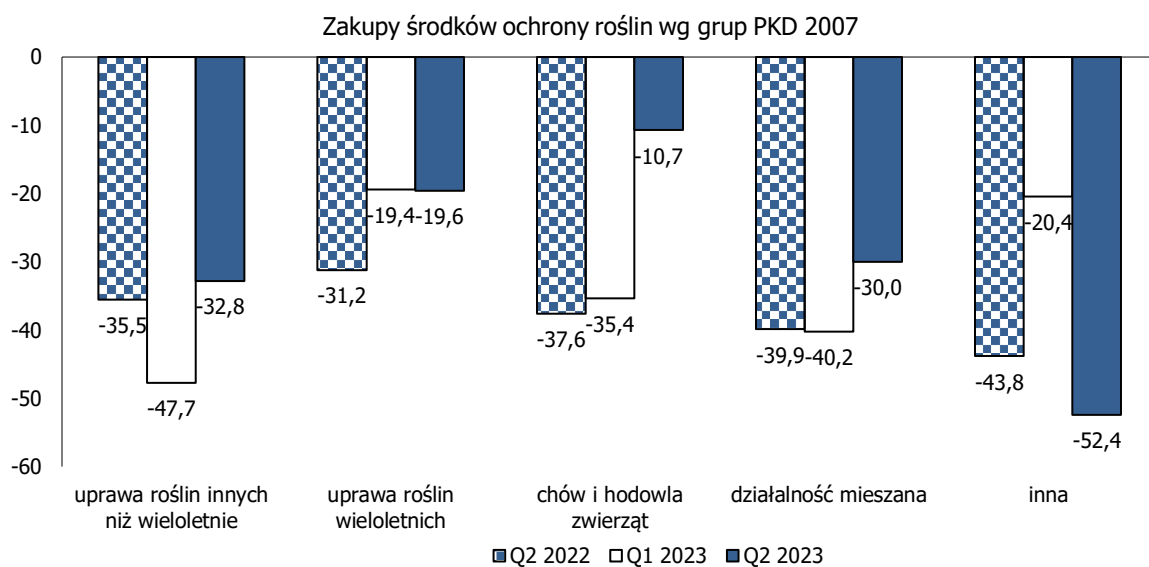
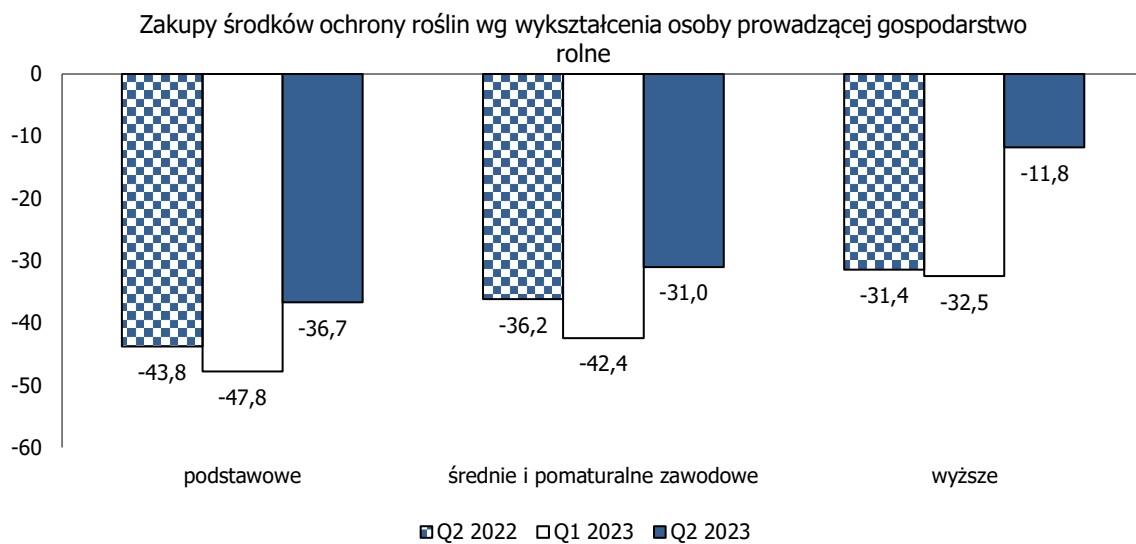

Zakupy środków ochrony roślin wg powierzchni gospodarstw rolnych

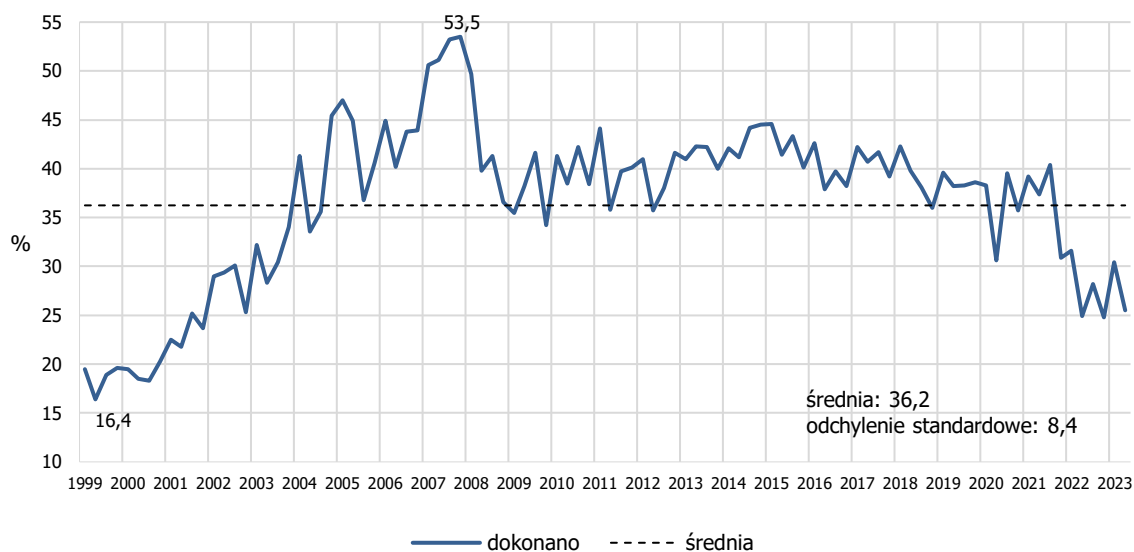

Zakupy środków ochrony roślin wg wieku osoby prowadzącej gospodarstwo rolne

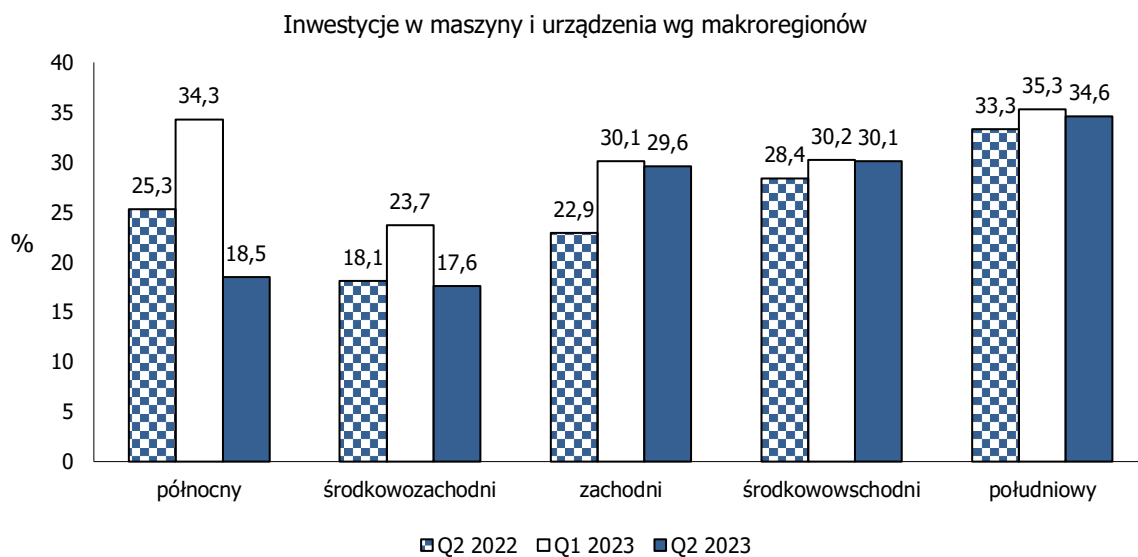

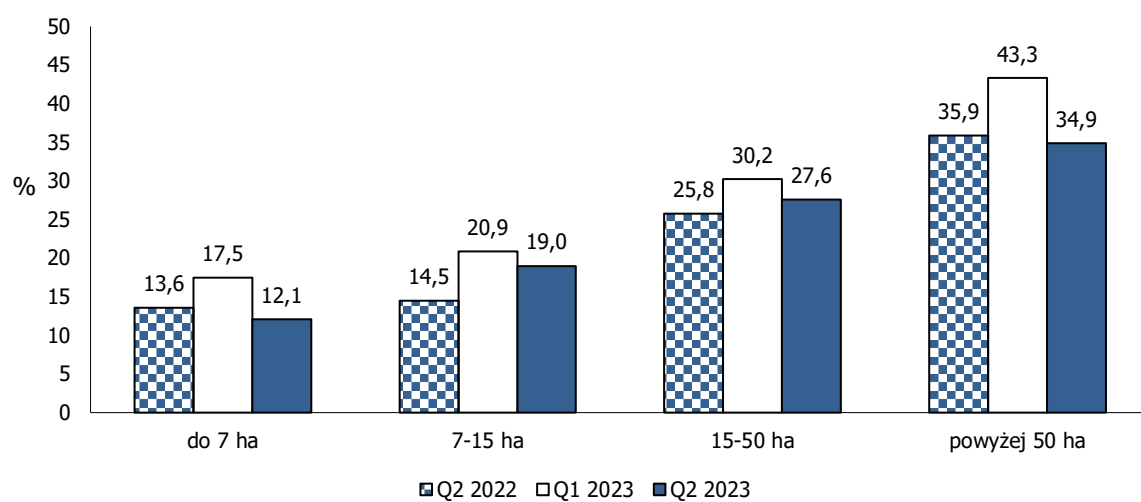
9. Inwestycje w maszyny i urządzenia

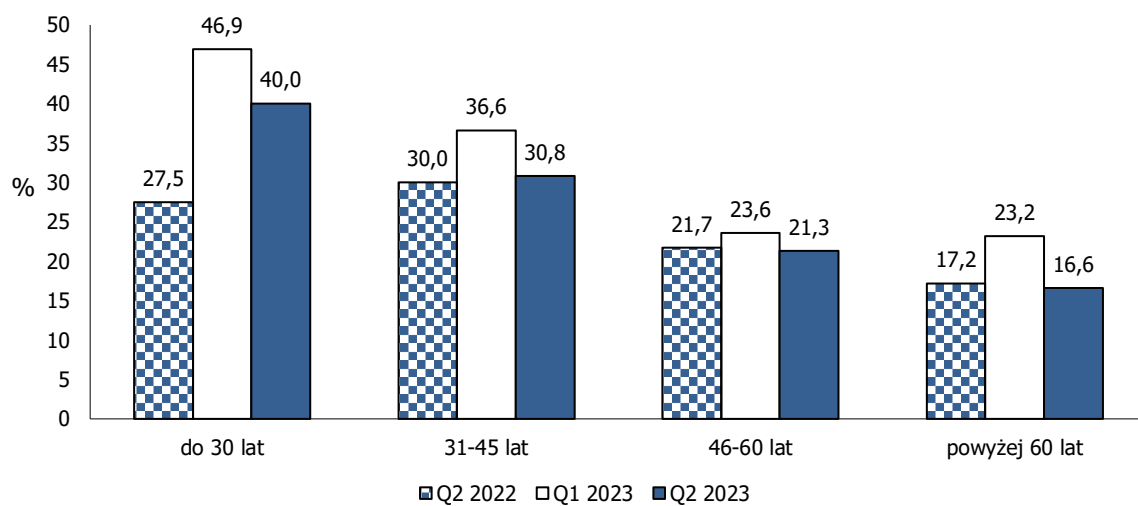
w %	Q1 2022	Q2 2022	Q3 2022	Q4 2022	Q1 2023	Q2 2023
dokonano	31,6	24,9	28,2	24,8	30,4	25,5
nie dokonano	68,4	75,1	71,8	75,2	69,6	74,5

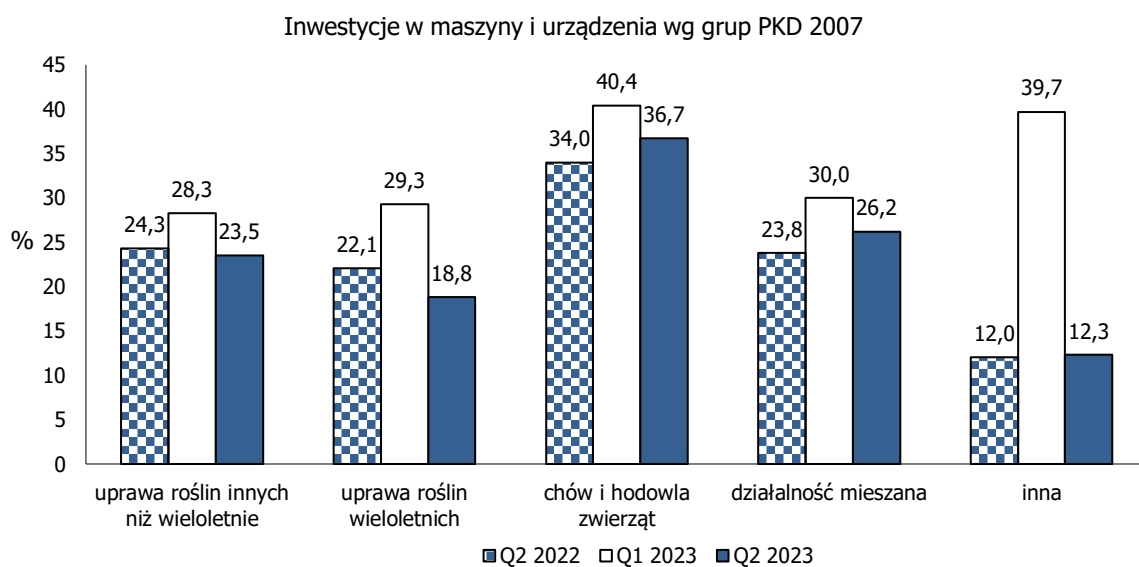
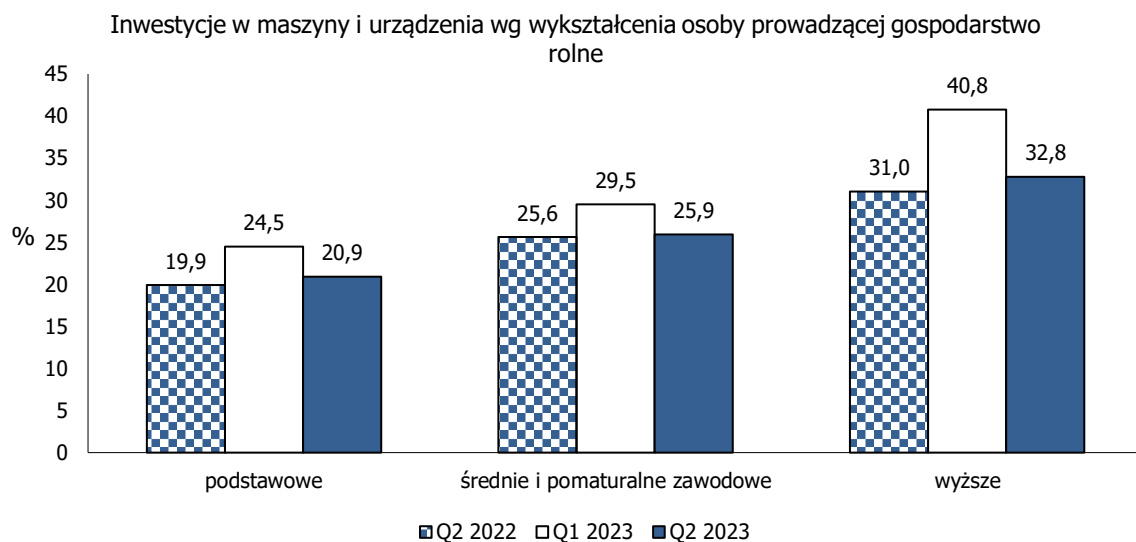

Inwestycje w maszyny i urządzenia wg powierzchni gospodarstw rolnych

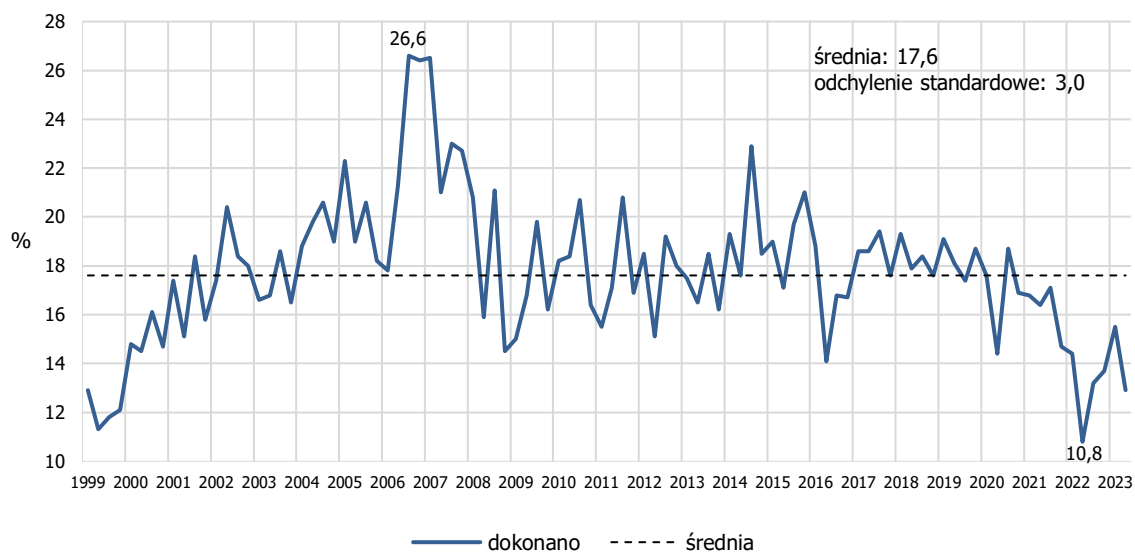
Inwestycje w maszyny i urządzenia wg wieku osoby prowadzącej gospodarstwo rolne

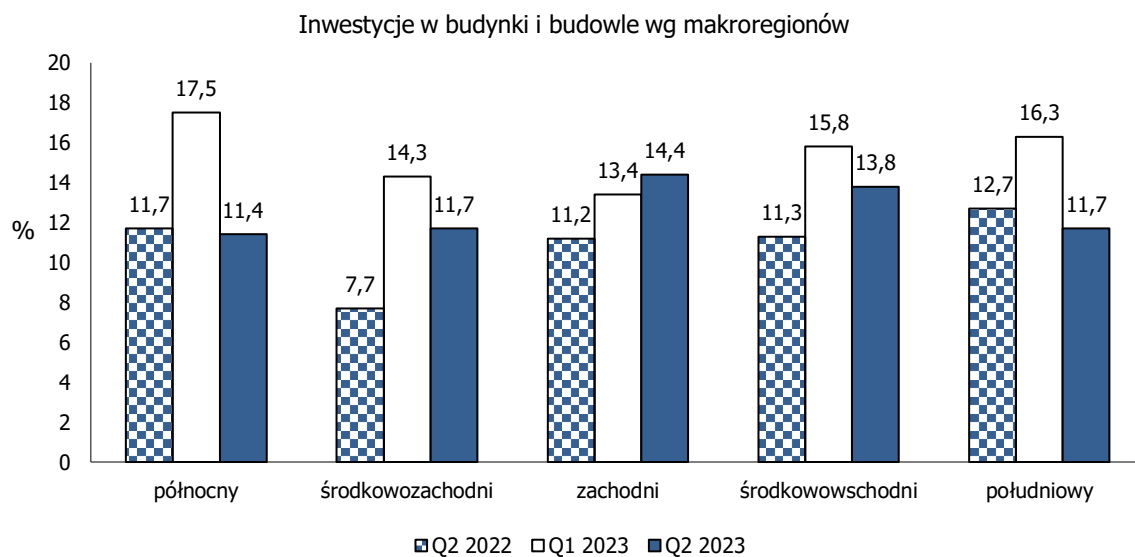

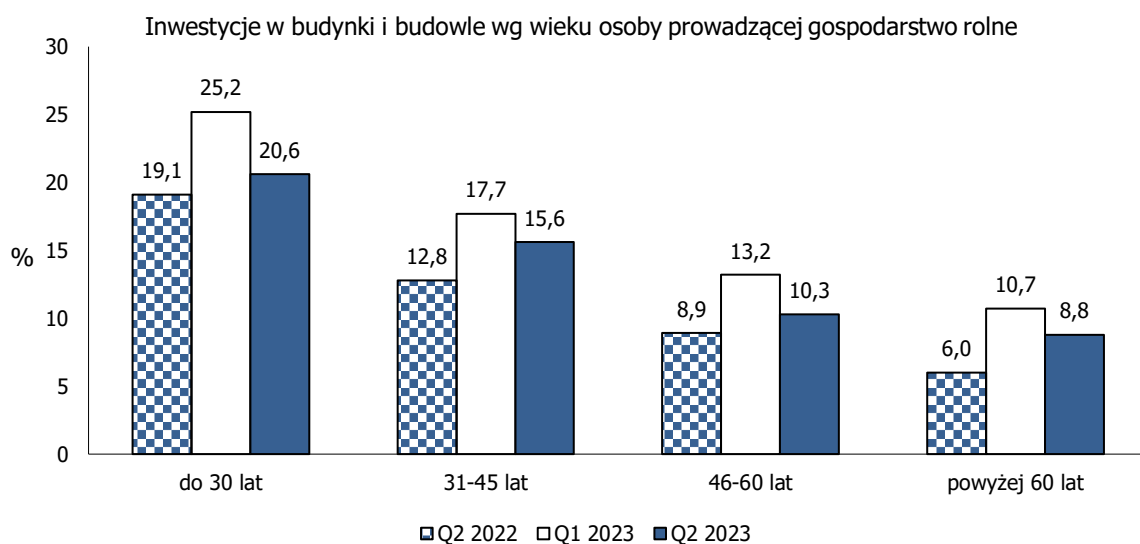
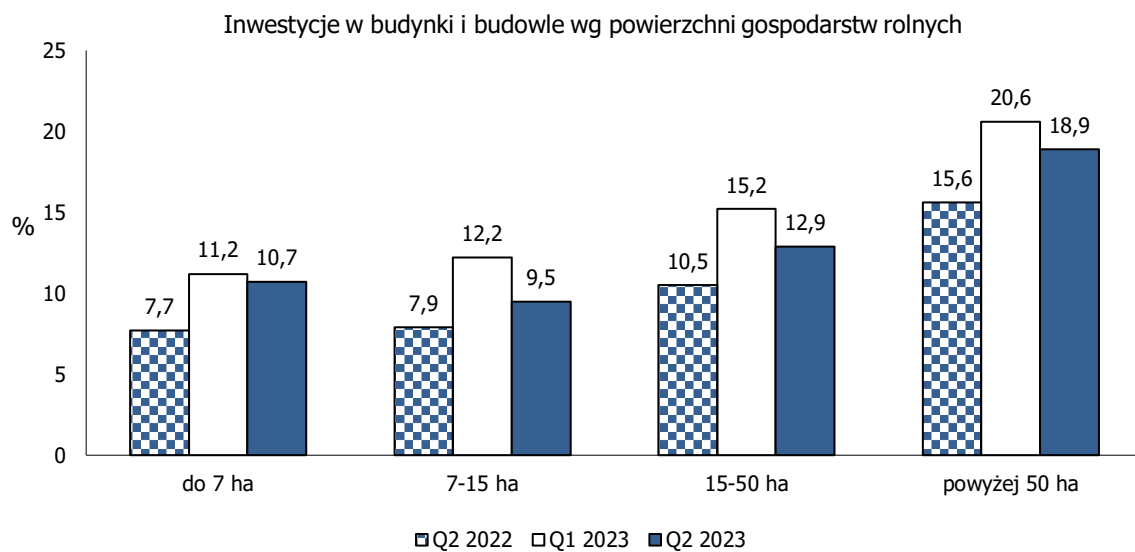

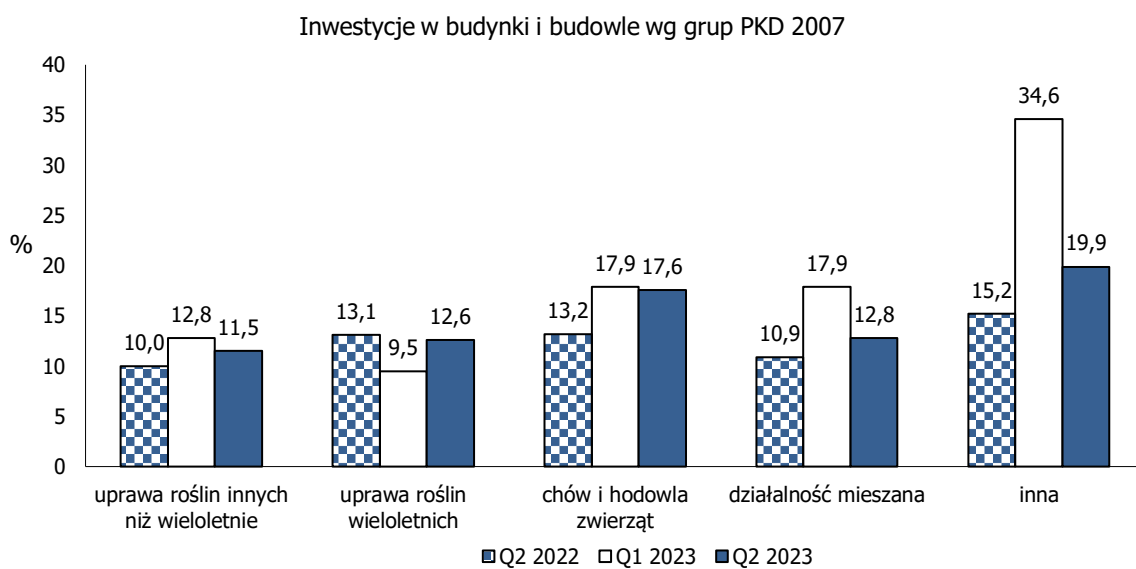
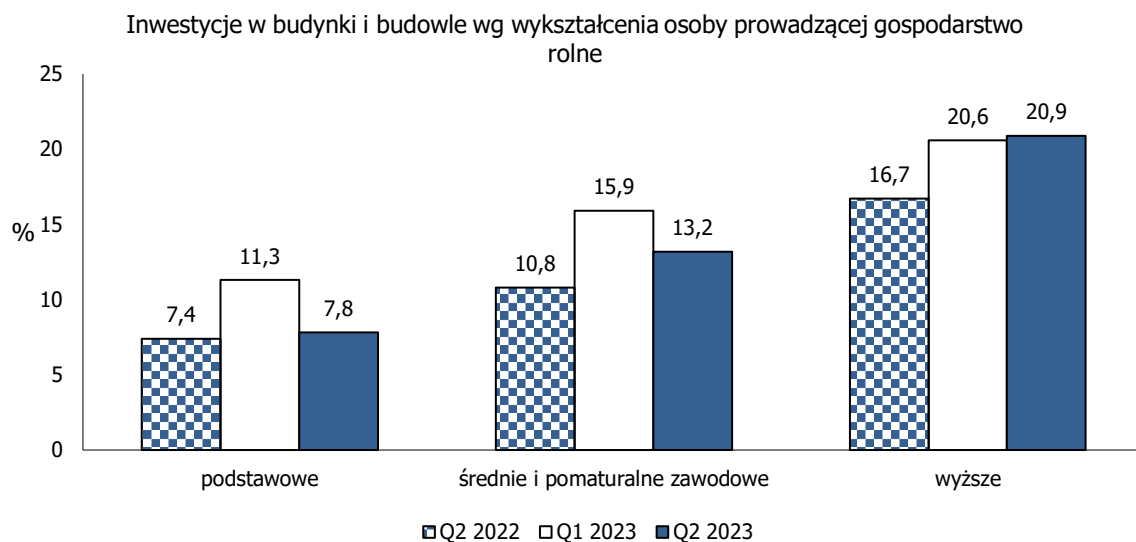
10. Inwestycje w budynki i budowlę

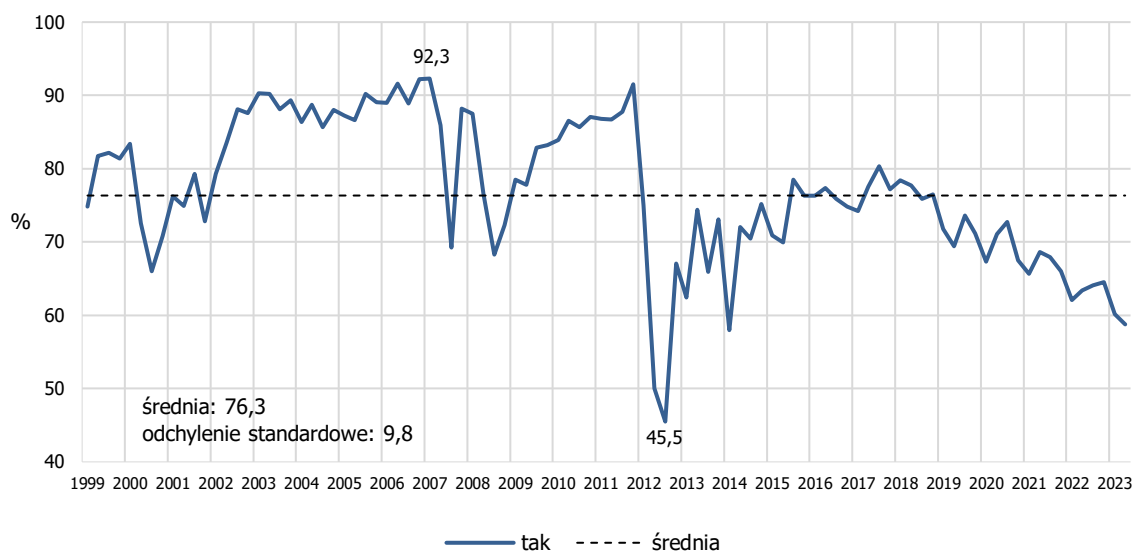
w %	Q1 2022	Q2 2022	Q3 2022	Q4 2022	Q1 2023	Q2 2023
dokonano	14,4	10,8	13,2	13,7	15,5	12,9
nie dokonano	85,6	89,2	86,8	86,3	84,5	87,1

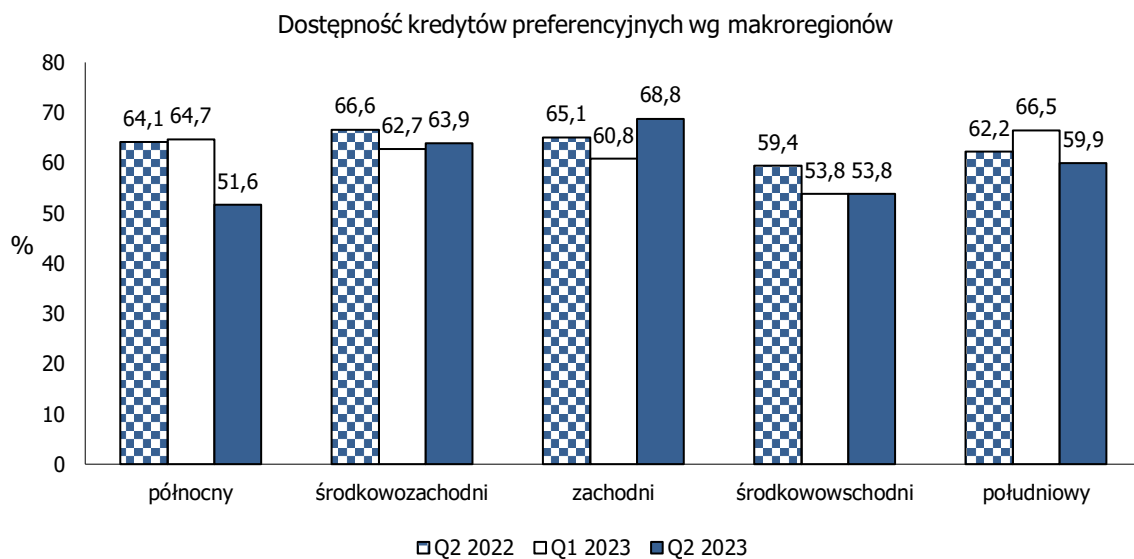

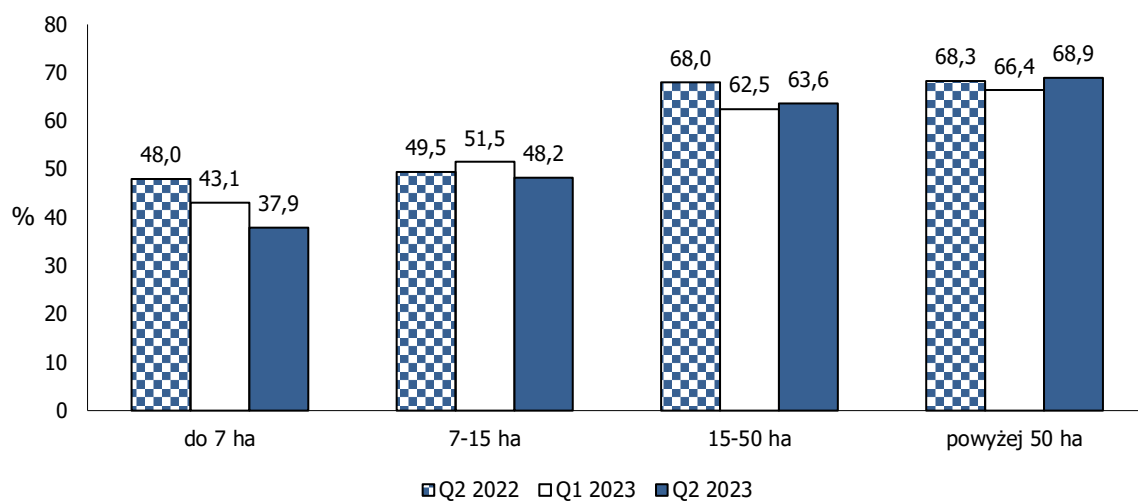
11. Dostępność kredytów preferencyjnych

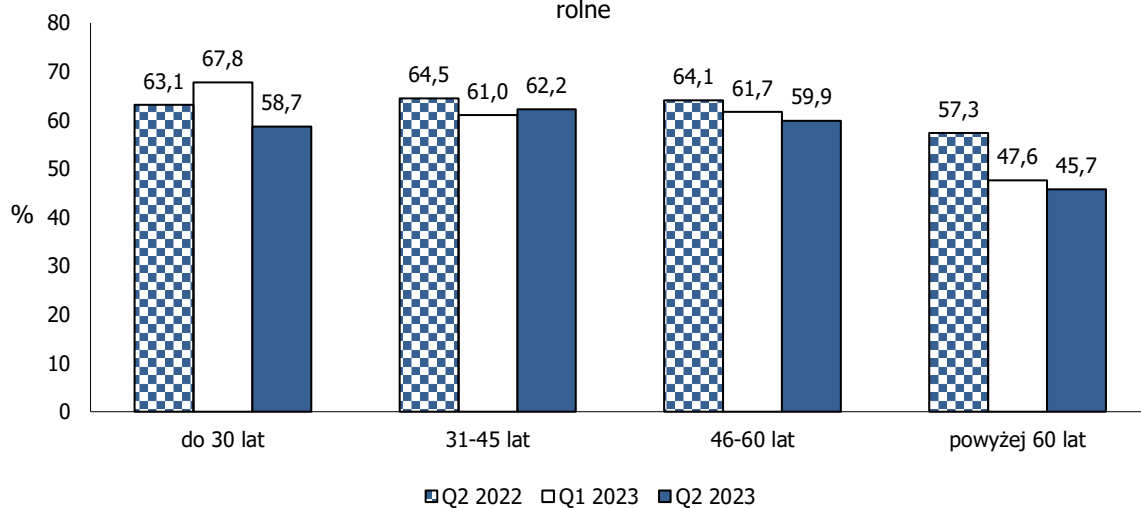
w %	Q1 2022	Q2 2022	Q3 2022	Q4 2022	Q1 2023	Q2 2023
tak	62,1	63,4	64,1	64,5	60,2	58,8
nie	37,9	36,6	35,9	35,5	39,8	41,2

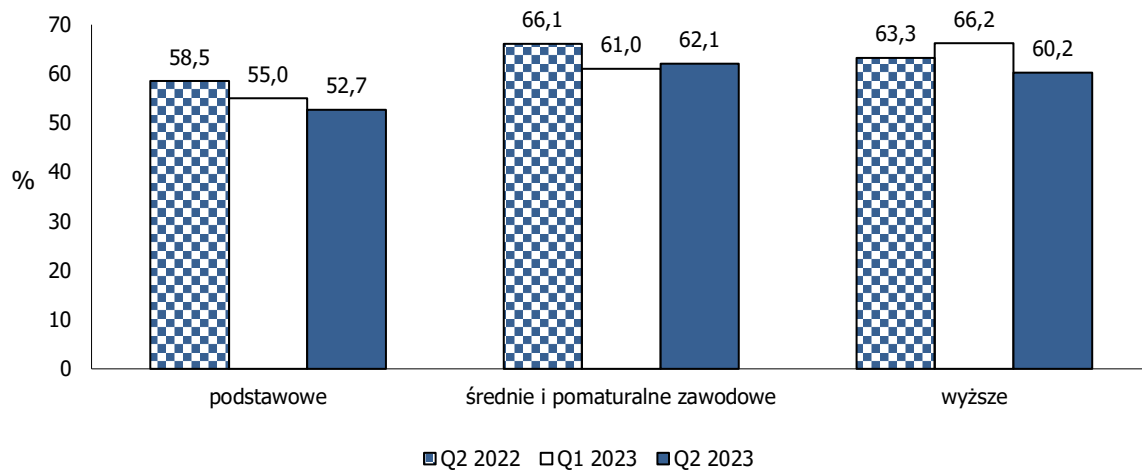
Dostępność kredytów preferencyjnych wg powierzchni gospodarstw rolnych

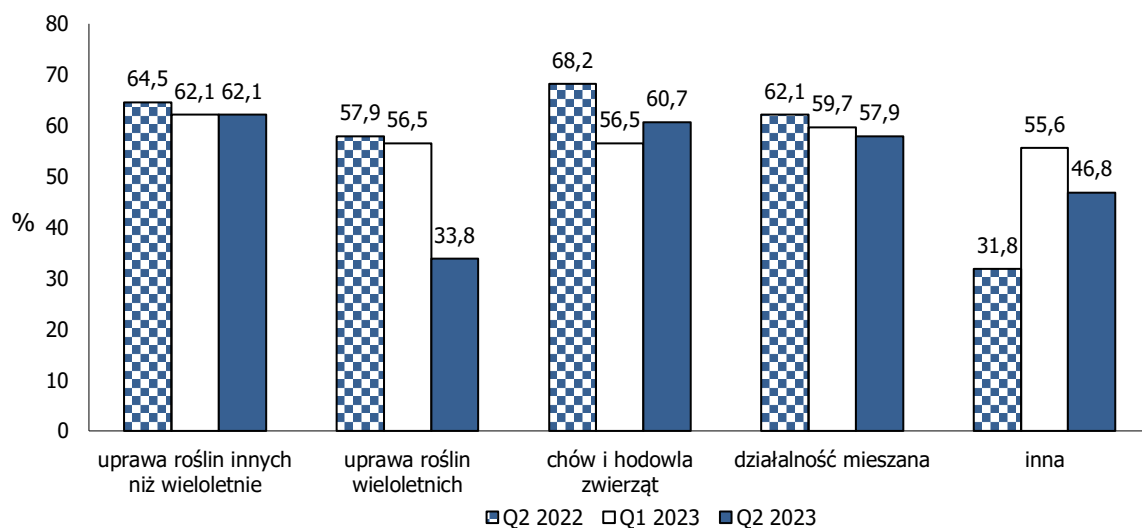
Dostępność kredytów preferencyjnych wg wieku osoby prowadzącej gospodarstwo rolne

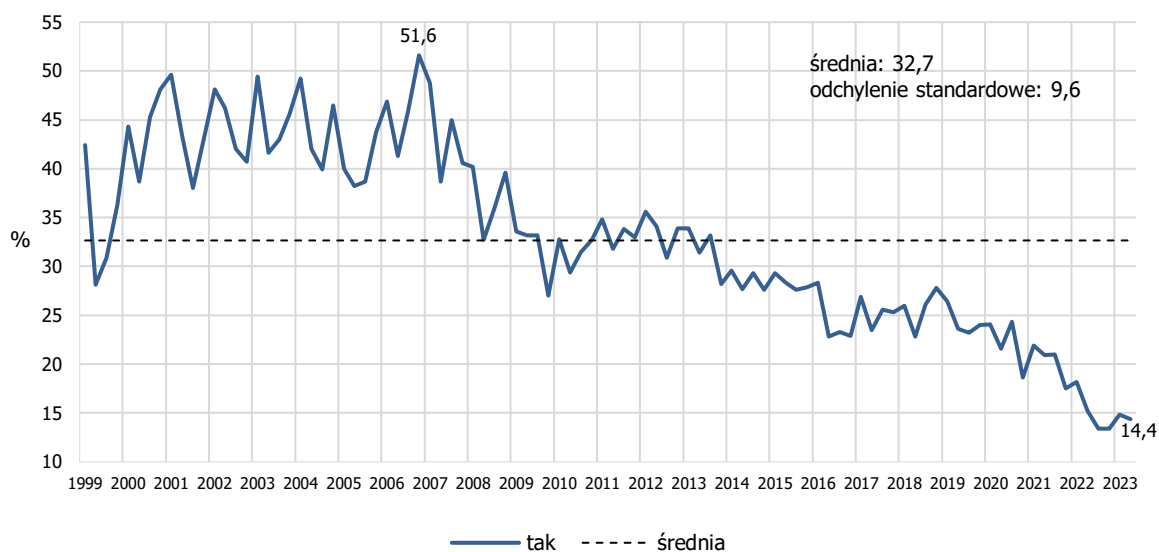
Dostępność kredytów preferencyjnych wg wykształcenia osoby prowadzącej gospodarstwo rolne

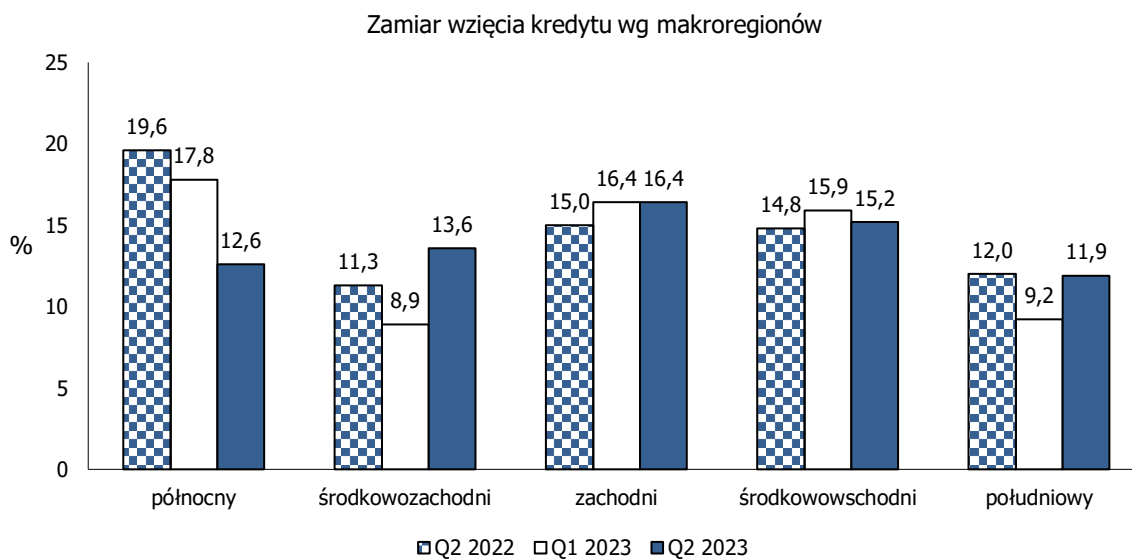
Dostępność kredytów preferencyjnych wg grup PKD 2007

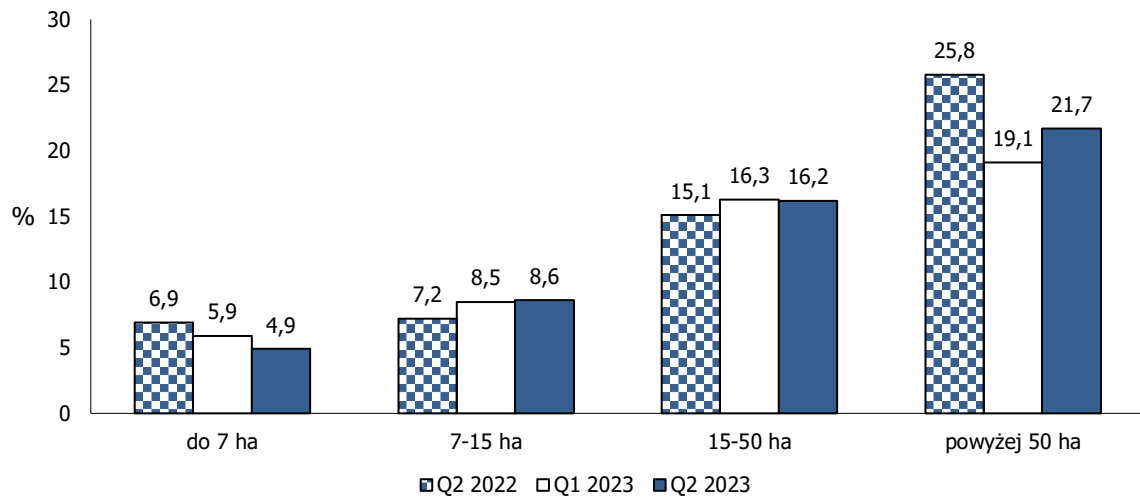
12. Zamiar wzięcia kredytu

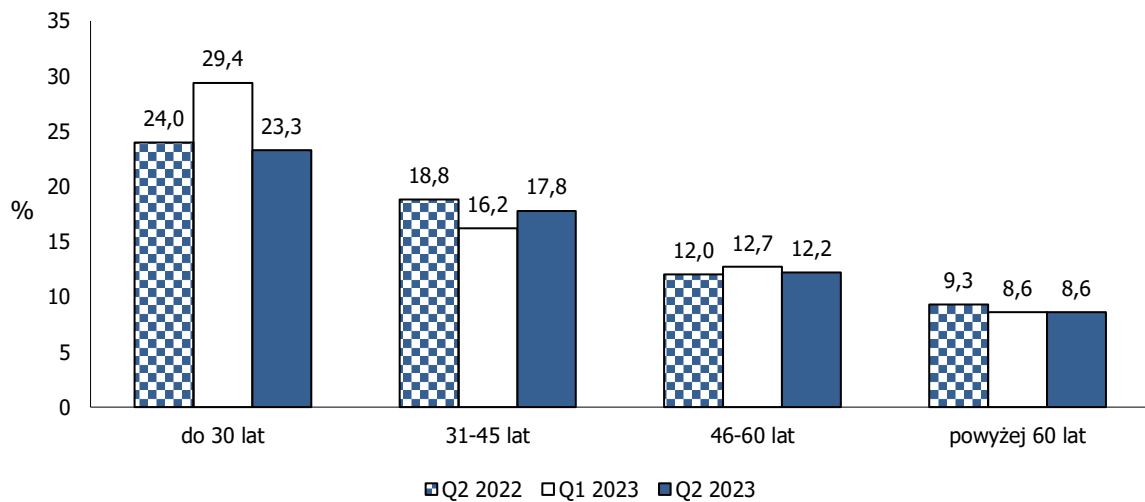
w %	Q1 2022	Q2 2022	Q3 2022	Q4 2022	Q1 2023	Q2 2023
tak	18,2	15,2	13,4	13,4	14,8	14,4
nie	81,8	84,8	86,6	86,6	85,2	85,6

Zamiar wzięcia kredytu wg powierzchni gospodarstw rolnych

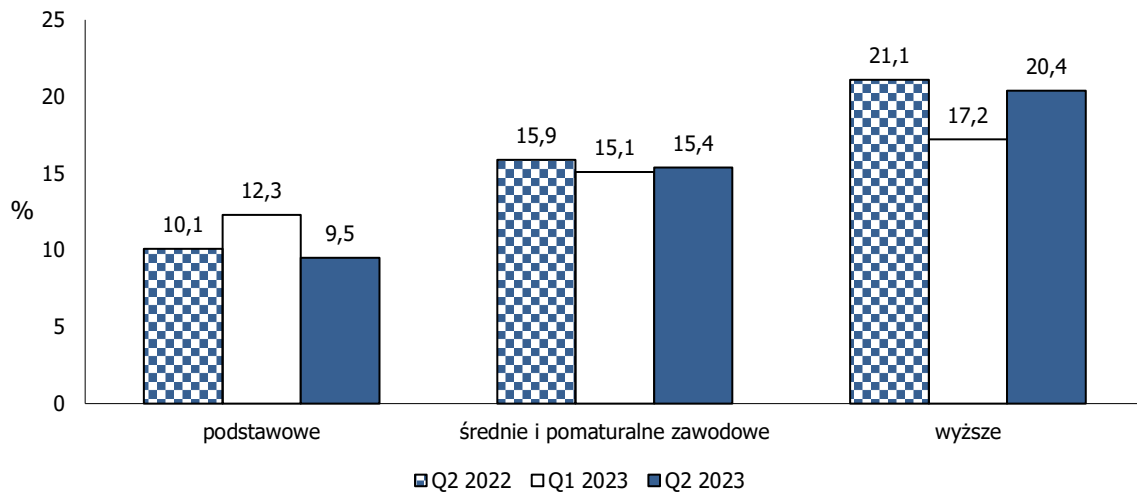

Zamiar wzięcia kredytu wg wieku osoby prowadzącej gospodarstwo rolne

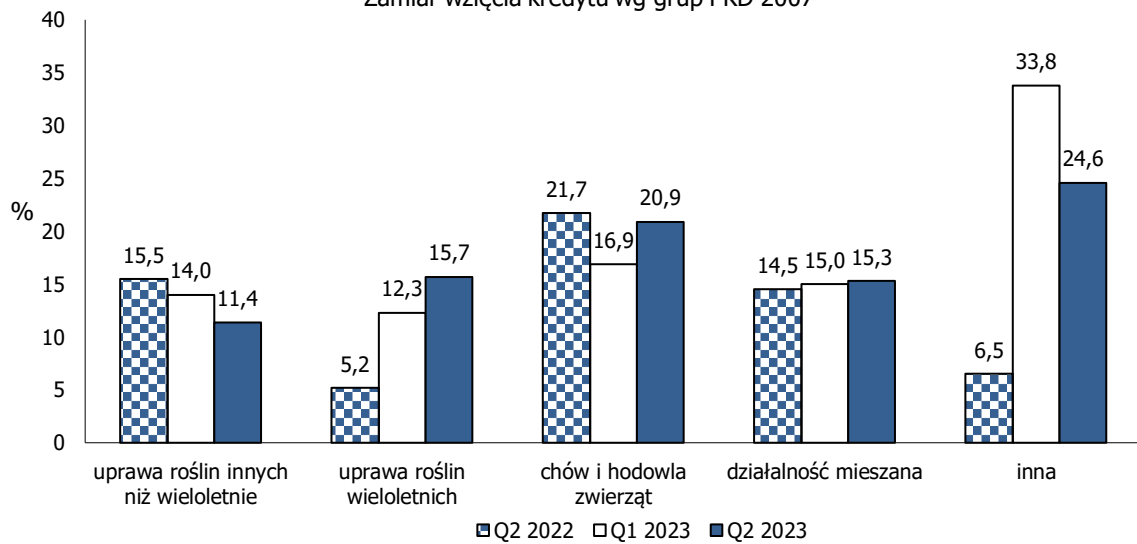

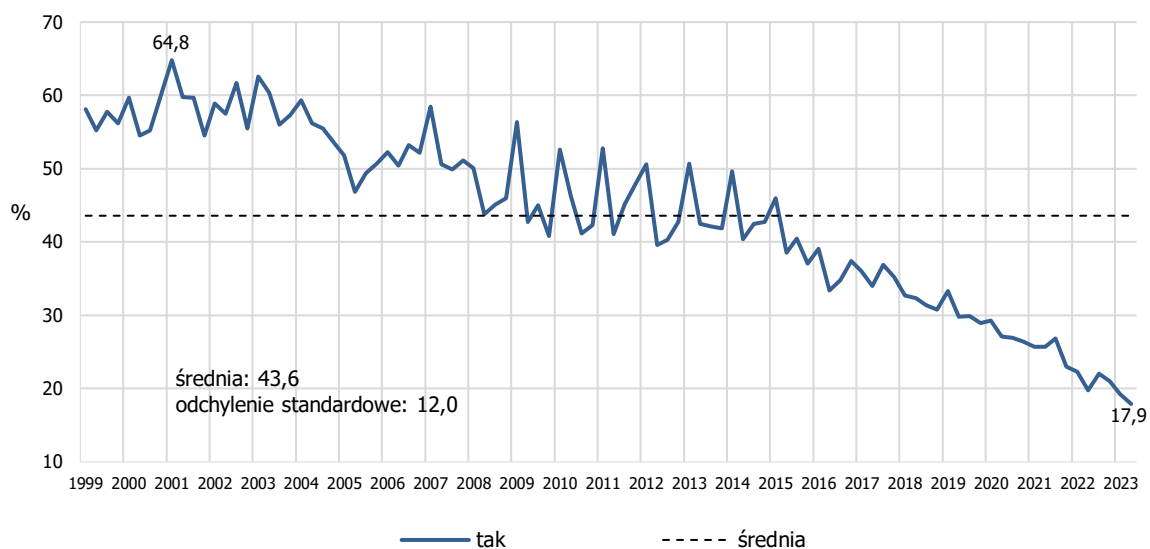
Zamiar wzięcia kredytu wg wykształcenia osoby prowadzącej gospodarstwo rolne

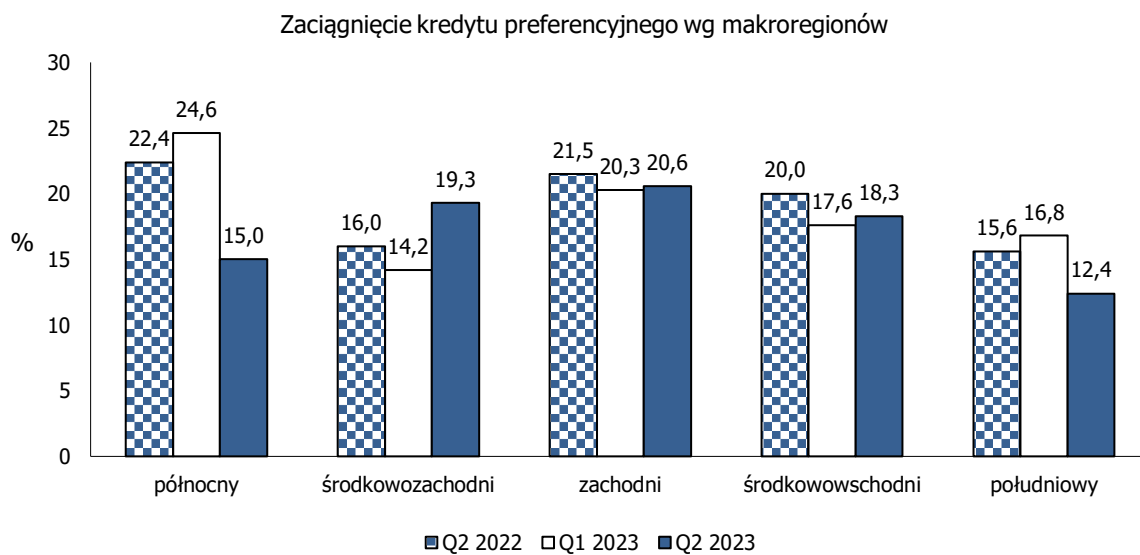
Zamiar wzięcia kredytu wg grup PKD 2007

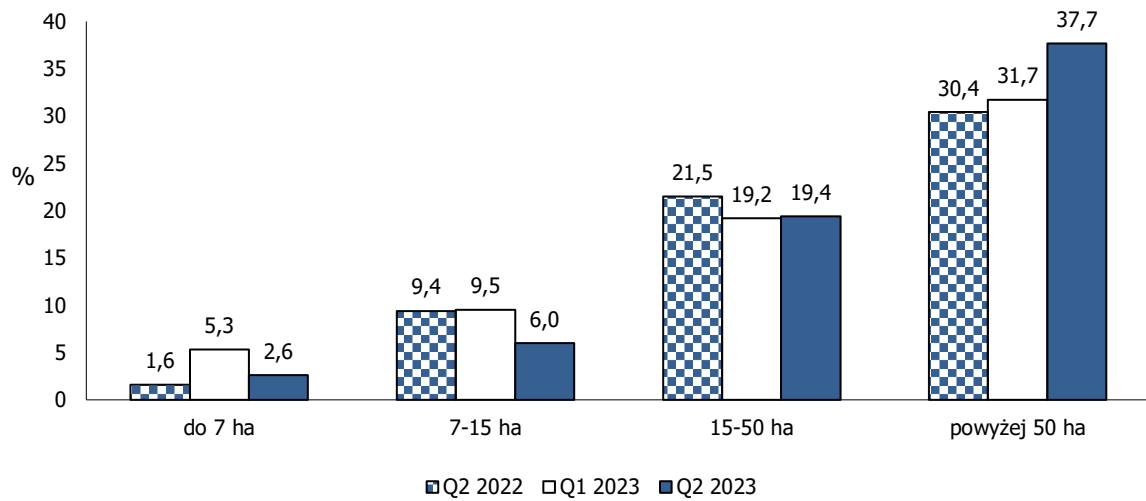
13. Zaciągnięcie kredytu preferencyjnego

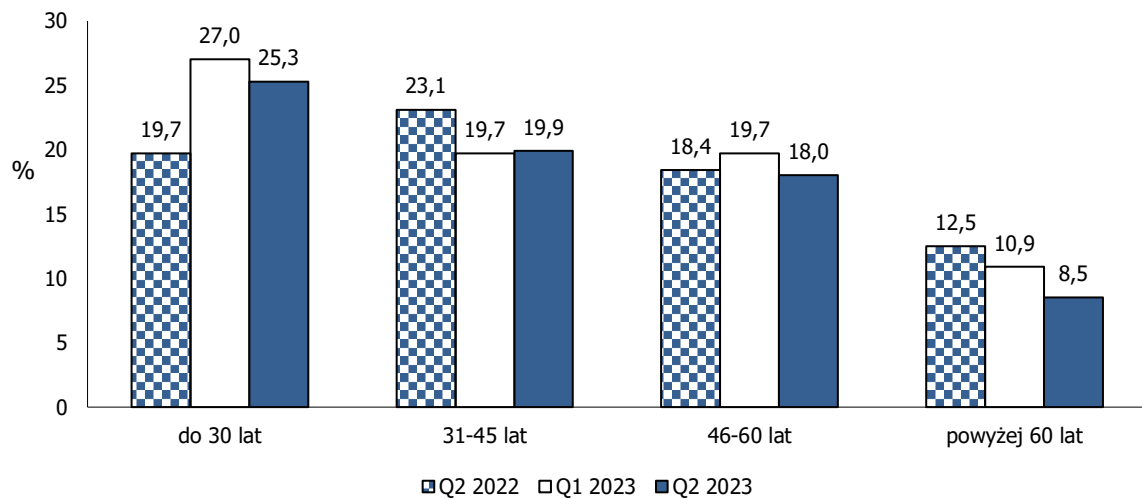
w %	Q1 2022	Q2 2022	Q3 2022	Q4 2022	Q1 2023	Q2 2023
tak	22,3	19,8	22,0	21,0	19,2	17,9
nie	77,7	80,2	78,0	79,0	80,8	82,1

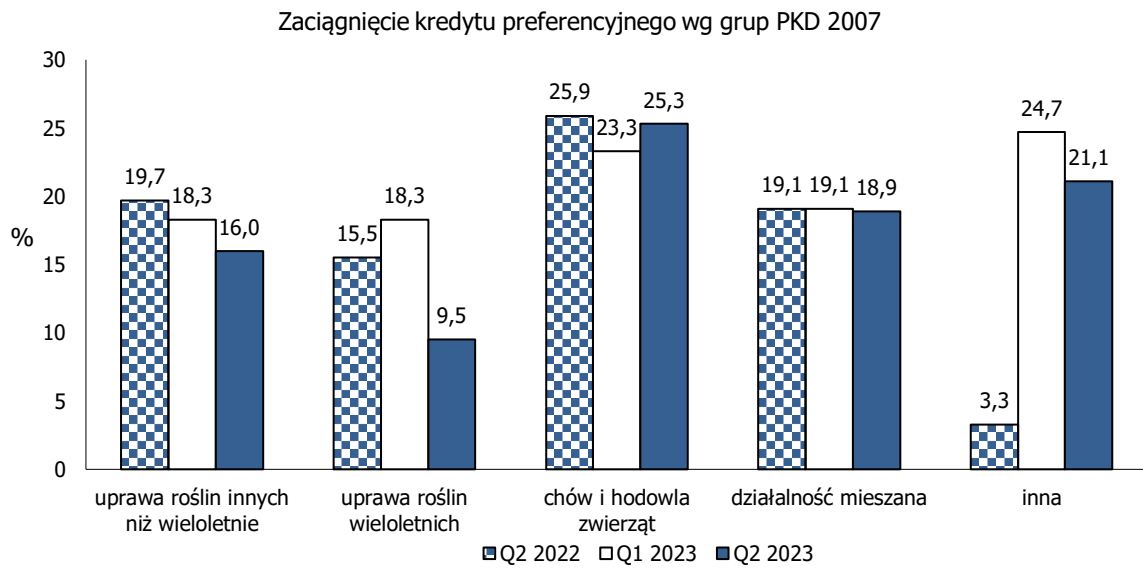
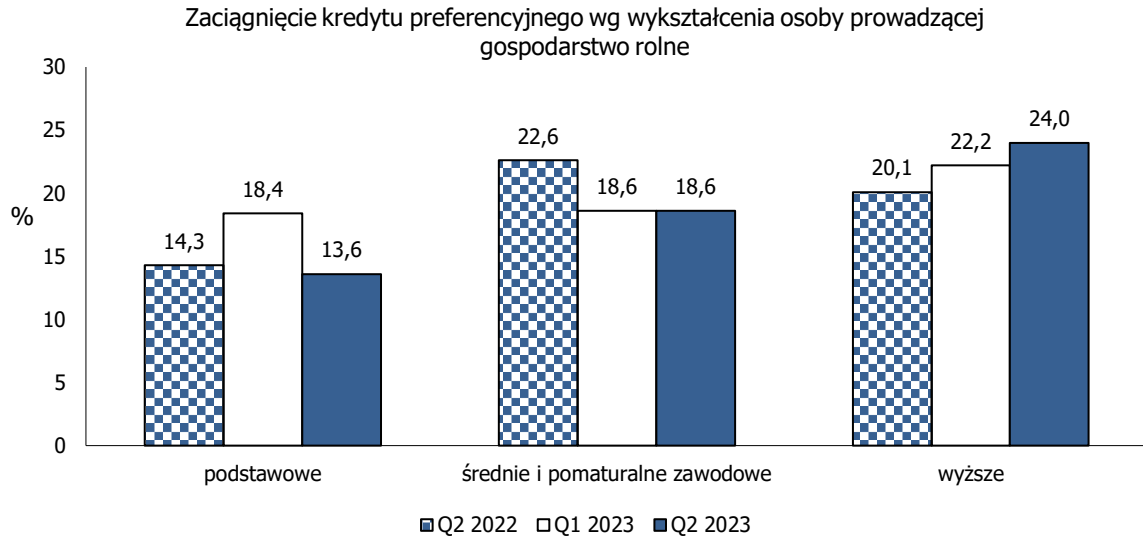

Zaciągnięcie kredytu preferencyjnego wg powierzchni gospodarstw rolnych

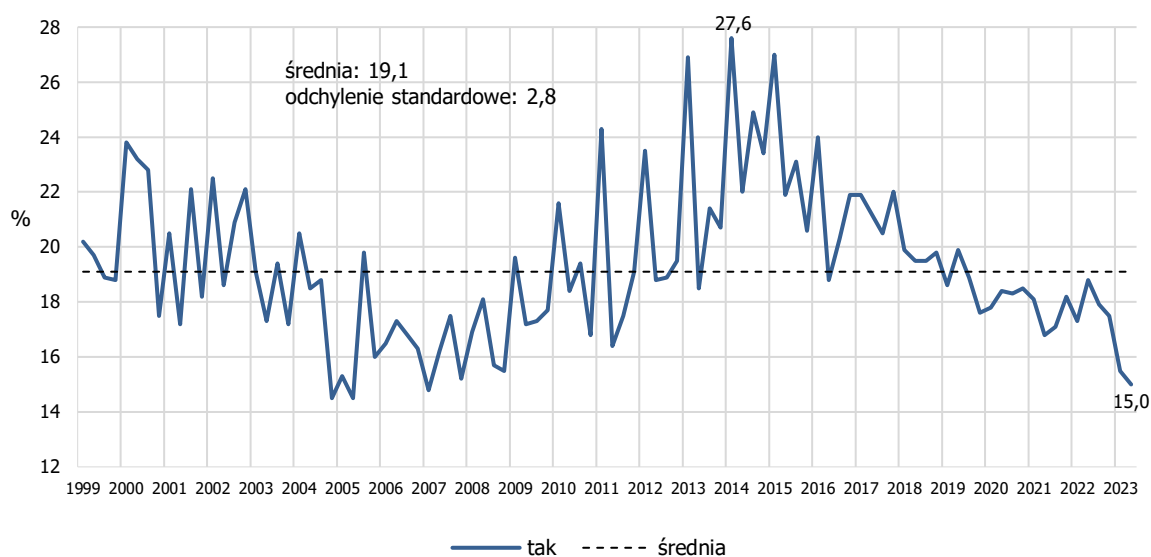

Zaciągnięcie kredytu preferencyjnego wg wieku osoby prowadzącej gospodarstwo rolne

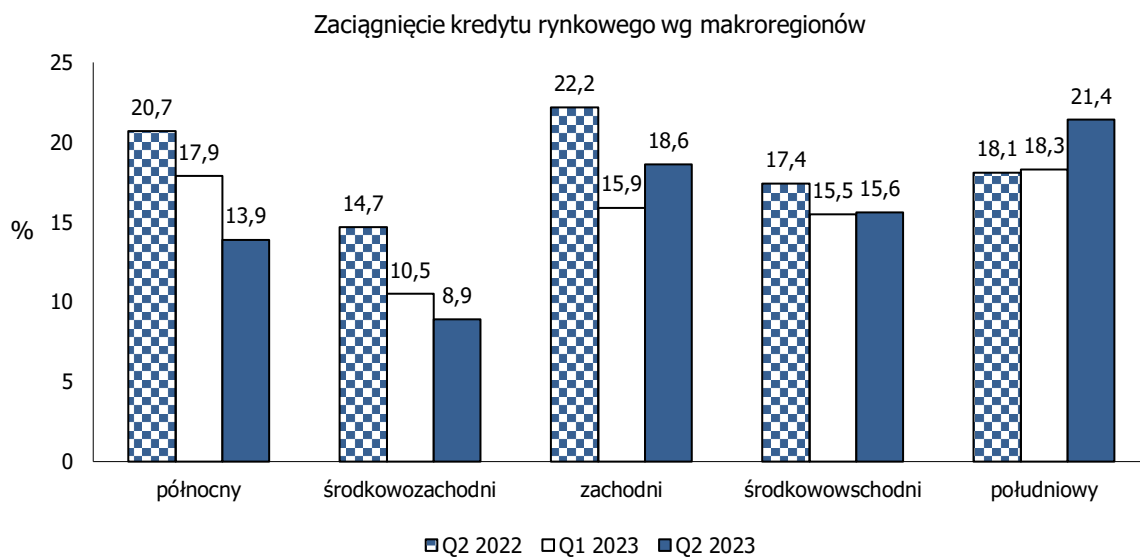

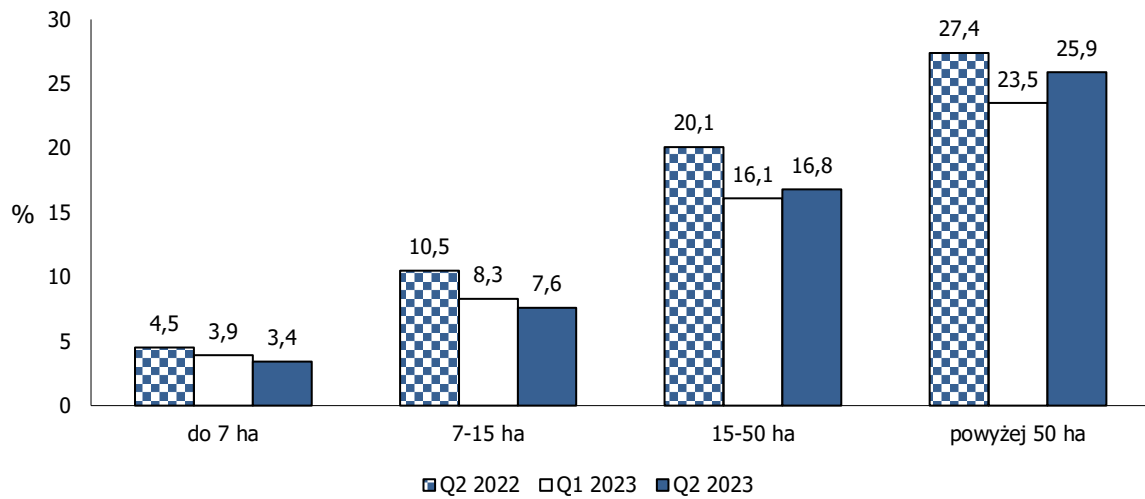
14. Zaciągnięcie kredytu rynkowego

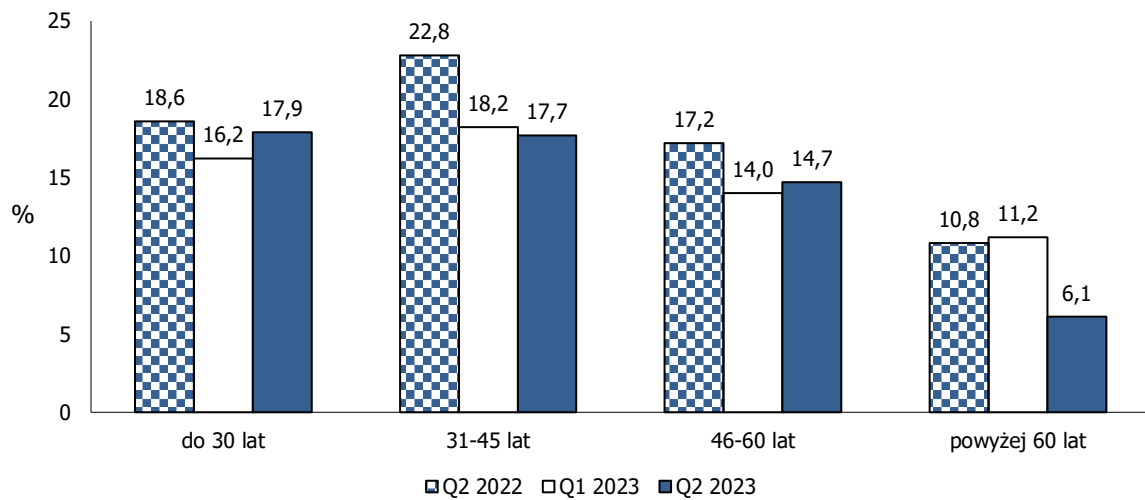
w %	Q1 2022	Q2 2022	Q3 2022	Q4 2022	Q1 2023	Q2 2023
tak	17,3	18,8	17,9	17,5	15,5	15,0
nie	82,7	81,2	82,1	82,5	84,5	85,0

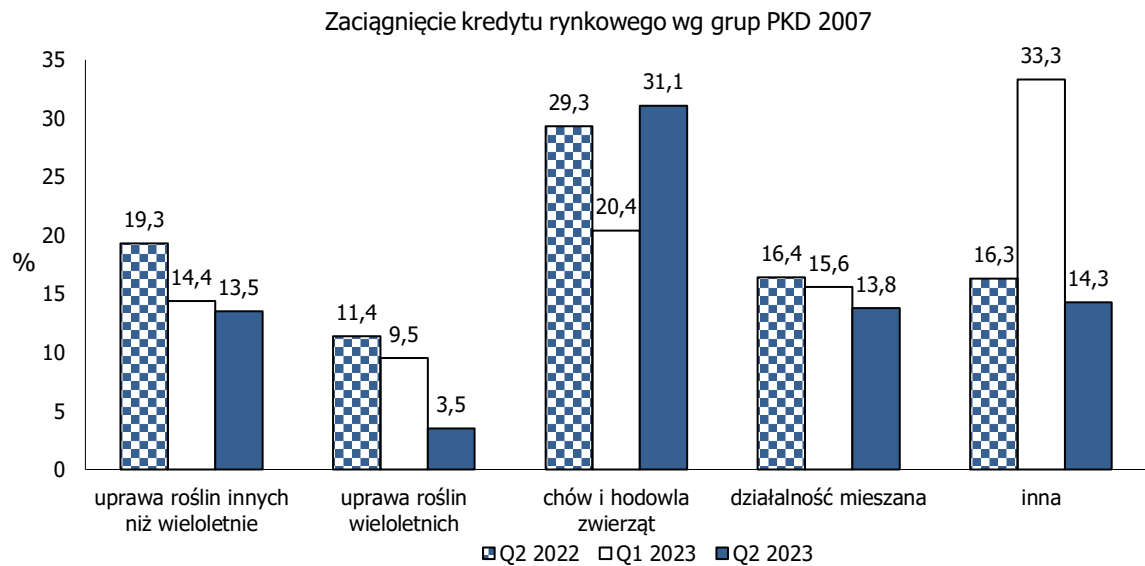
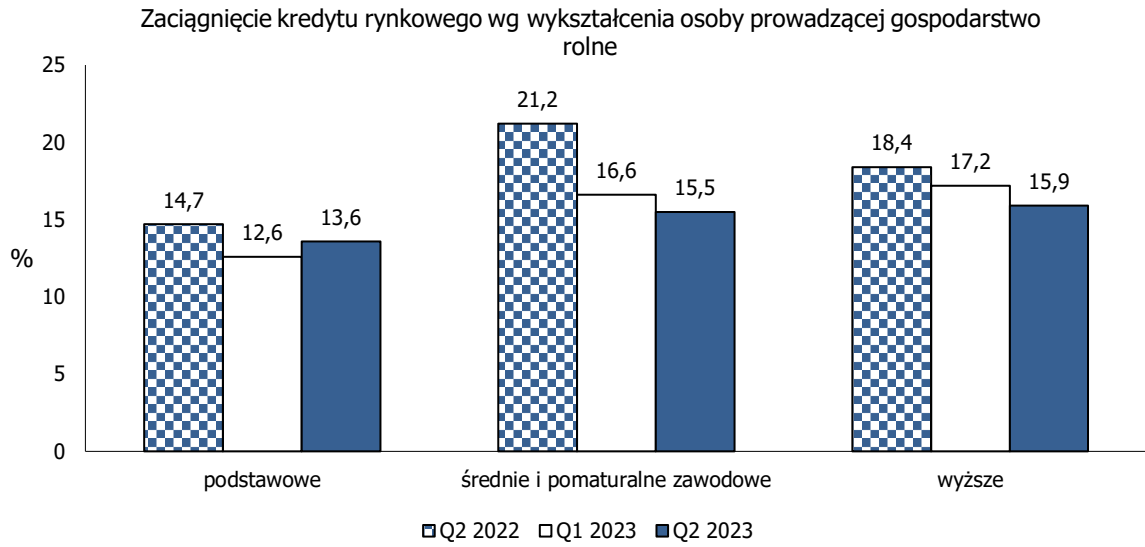

Zaciągnięcie kredytu rynkowego wg powierzchni gospodarstw rolnych

Zaciągnięcie kredytu rynkowego wg wieku osoby prowadzącej gospodarstwo rolne

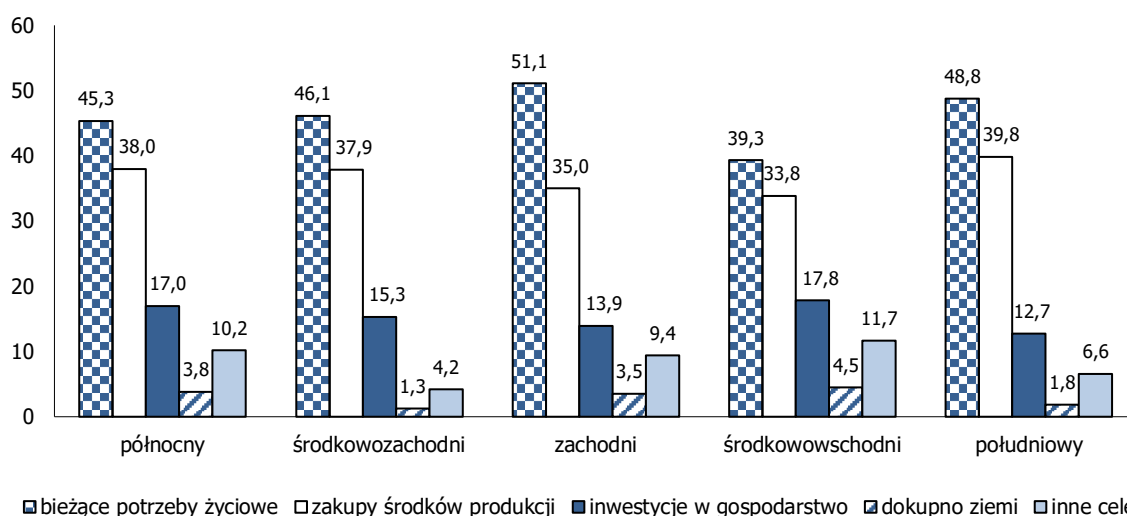

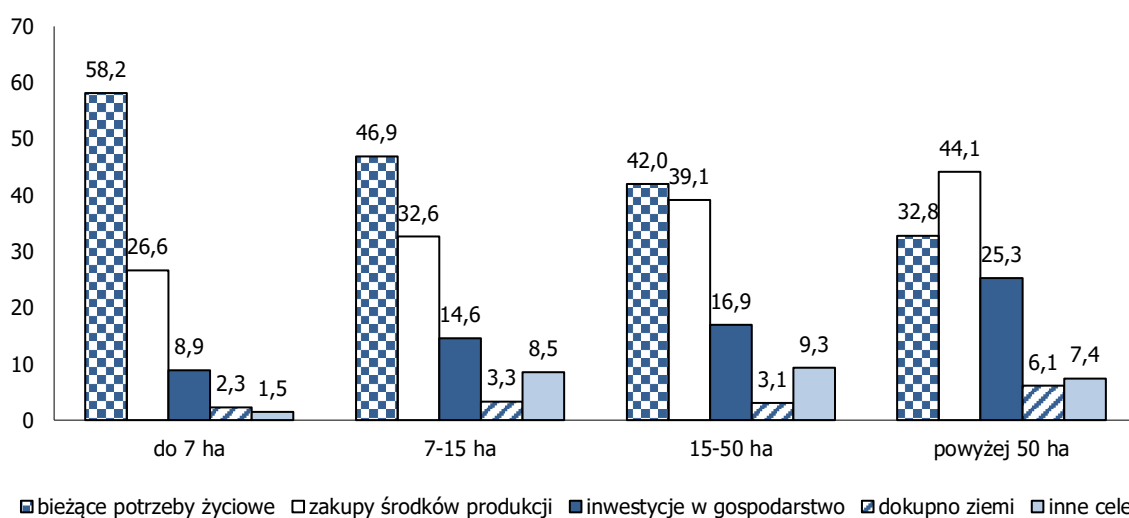
15. Przeznaczenie dopłat bezpośrednich

	Q2 2018	Q2 2019	Q2 2020	Q2 2021	Q2 2022	Q2 2023
bieżące potrzeby życiowe	31,0	32,2	39,1	33,1	44,1	44,7
zakupy środków produkcji	42,6	40,1	37,0	39,6	42,2	36,0
inwestycje w gospodarstwo	26,5	26,5	21,9	24,5	16,5	16,0
dokupno ziemi	3,8	5,1	4,3	4,2	3,8	3,4
inne cele	10,5	8,1	10,2	8,9	7,3	9,2

Przeznaczenie dopłat bezpośrednich wg makroregionów

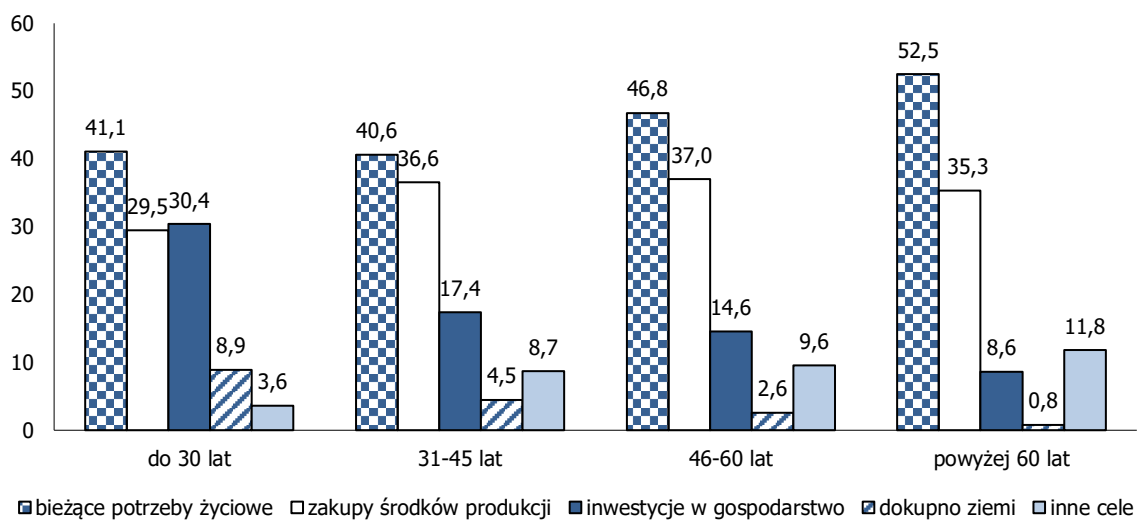

Przeznaczenie dopłat bezpośrednich wg powierzchni gospodarstw rolnych

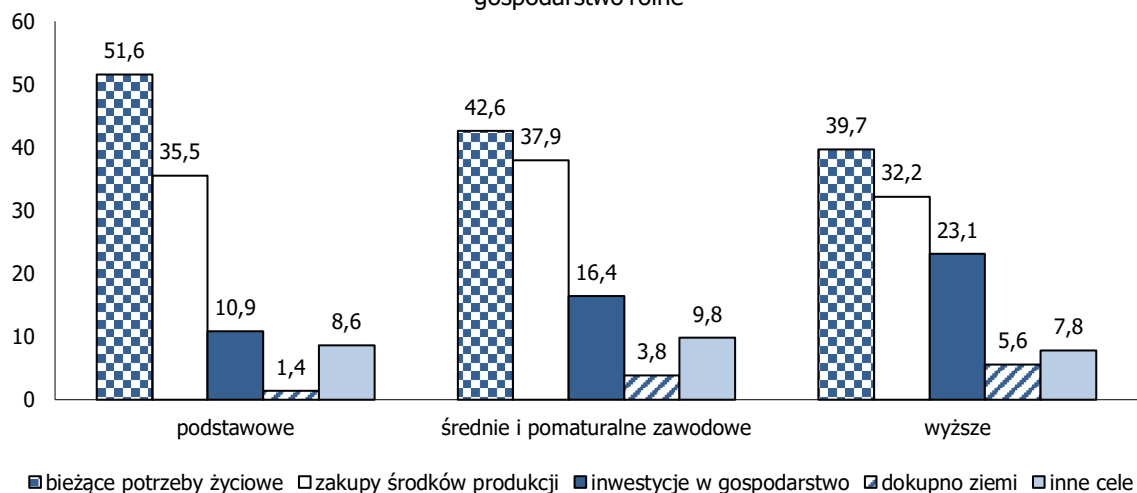

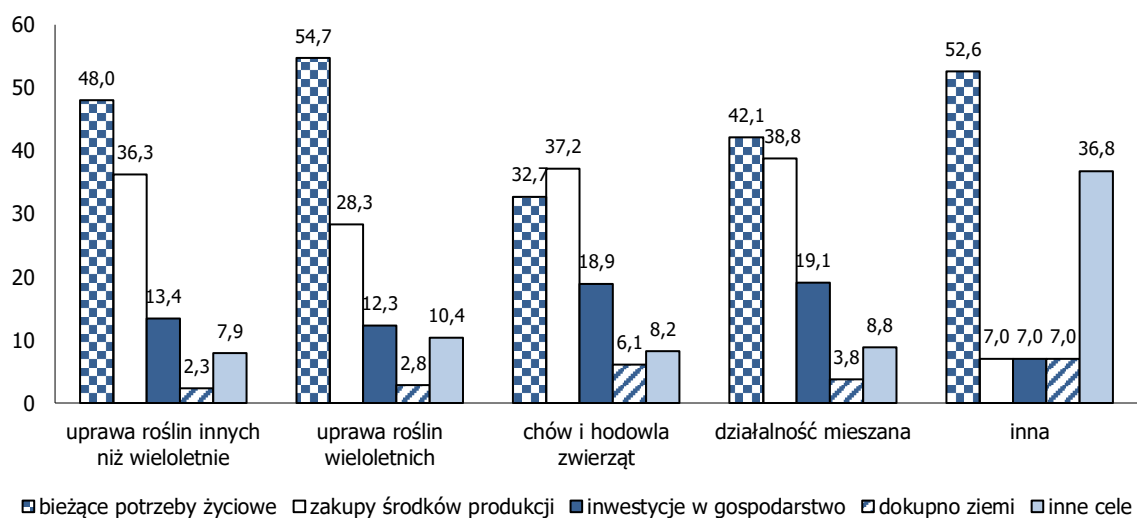
Przeznaczenie dopłat bezpośrednich wg wieku osoby prowadzącej gospodarstwo rolne

Przeznaczenie dopłat bezpośrednich wg wykształcenia osoby prowadzącej gospodarstwo rolne

Przeznaczenie dopłat bezpośrednich wg grup PKD 2007

III. SUMMARY

The downturn in farming continued in the 2nd quarter of 2023. The agriculture confidence index (IRGAGR) decreased in comparison with the previous quarter by 3.2 pts to -26.3 pts, the lowest figure in the last 14 years. It is now 2.6 pts down from the respective year 2022 figure. The quarterly decline of the indicator was due to a fall in money income and sentiments of farmers. The current very low performance of agriculture is primarily effected by falling prices of farm products and rising production costs, negatively affecting potential possibilities of purchases of current assets and investment financing. Farmers' expectations remain low.